

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

V. ročník ● 5/2012

Dialóg mladých:
FACEBOOK II

NA RÁZCESTÍ A V KRIŽOVATKE

OSPRAVEDLNENIE

Vopred sa ospravedľňujeme našim čitateľom,
že júnové číslo Dialógu (6/7 2012)
vyjde pravdepodobne až v júli,
kvôli zdravotným problémom šéfredaktora.

POČÚVAJ

www.radio7.sk

rádio 7
rádio pre život

Satelitné a internetové vysielanie pre vás:

- spravodajstvo
- svedectvá zo života
- duchovné úvahy
- kresťanská hudba

Banská Bystrica 107,7 MHz

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie

satelit Astra 3A

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

VYZNANIA Ondrej Suchanský	4
PRI ŠÁLKE... s Pavlom Hanesom	5
NA RÁZCESTÍ A V KRIŽOVATKE	9
OVOCIE DUCHA Július Stupka	16
KALICH ALEBO VÍNO Pavol Bomba	18
PORTRÉT Anna Poláčková	19
Z PODVEČERA DO ZBORU Jana Camara	20
OBCHODOVANIE S ĽUĎMI Eva Mošpaová	22
ÚŽITOK Z ČÍTANIA Štefan Markuš	26
DIALÓG MLADÝCH Facebook II	27

Pri zborových objednávkach
je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií) **Individuálne
objednávky:** cena + poštovné
**PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE
POSLAŤ NA ÚČET:** 262 104 1859/1100,
špecifický symbol 1012

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda),
Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav
Šteško **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko,
bpiatko@internet.sk **Redakcia:** Ľuboslava
Straková, Jozef Uhlík, Eva Bechná, Barbara
Turčíková (Žilina), Gabriel Gajdoš (webmajster),
e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk **Jazyková
úprava:** Gitka Čížiková **Dizajn a grafické
spracovanie:** Martin Piatko **Adresa redak-
cie:** Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 207 11 468 e-mail: svatava@internet.
sk, web: www.mediasvatava.sk
Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o.
Tlač: Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky:
ĽUBO BECHNÝ: Sen o slobode

EV: 2670/08 ISSN: 1337-6985

Vraciame sa do zeme

JOSEF
SÝKORA
(Autor
je kazateľom
Cirkvi bratskej
v Bratislave.)

Jeden priateľ mi pred časom hovoril, akú zvláštnu situáciu zažil nedávno po jednom svojom hudobnom vystúpení. Môj priateľ hrá na klavíri a keďže je to učenlivý človek, rôznymi cestami sa snaží na svojom talente pracovať. Po poslednom koncerte, kde urobil pár chybičiek, mu však na malý, letmý okamih prišla na myseľ nepredvídaná a celkom hrôzostrašná myšlienka: Čo keď už lepšie hrať nebude? Čo keď došiel na koniec svojich schopností a teraz to už pôjde len dole? Samozrejme, ako sa mi s úľavou zveril, rýchlo sa mu podarilo túto pichľavú myšlienku vyhnať z hlavy. Určite sa môže ešte zlepšiť. Určite ešte nedošiel na koniec svojich možností. A načo by sa mal takýmito starosťami teraz zaoberať?

Musím sa priznať, že som mu dobre rozumel. Aj mne, aj keď pred dlhším časom a ešte pri obyčajnejšej a marginálnejšej veci, prišla na um podobná predstava. Keď som bol mladší, hrával som pravidelne futbal. Nebol som nijako výnimočný hráč, ale jedno som vedel. Bol som dostatočne rýchly a tak som mohol protihráčov predbehnúť a byť tak pri lopte skôr ako ostatní. Keď sa to nepodarilo, vedel som, že som urobil niekde chybu. Vyštartoval som neskoro, neodhadol som smer a tempo hry, alebo niečo podobné. Ale prakticky vždy som na to mal.

Pred niekoľkými rokmi sa však situácia obrátila. Už ma predbehli skoro všetci a ja som si zdesene uvedomil, že už nebudem behať rýchlejšie. Že už to bude len a len pomalšie.

Takýmto okamihom sa hovorí prehliadnutie a takémuto nečakane rýchlemu procesu starnutia. Chvilu ako túto poznajú zrejme všetci, ktorí už nie sú najmladší. Sú pripomenutím toho, že pomaly začíname zostupovať z vrcholu mladosti dolu. Dochádza nám, že nás telo a zem viacej a viacej spútava.

Je prirodzené, že takéto okamihy sú nemilým prekvapením, ale mám pocit, že nás to až príliš šokuje. Zdá sa mi, že sme až príliš zaskočení zistením, že v skutočnosti umierame. Myslím si, že príčinu môžeme okrem iného nájsť v našej odlúčenosti od tela a zeme. Keby sme robili na poli, oveľa skôr a oveľa pomalšie by sme si uvedomili naše starnutie. My však robíme predovšetkým hlavou a tak často navštevovaný virtuálny svet náš pocit nesmrteľnosti len prehľbuje. Máme dojem, že môžeme byť všade a potom sme nemilo prekvapení, keď nám podobné okamihy ako tie, čo som popisoval, pripomenú, že skutočne existovať môžeme vždy len na jednom mieste.

Pravdou totiž je, že sme prach a na prach sa obrátime. Pravdou je, že sa vraciame do zeme. A to nie je len niečo negatívne. K zemi patríme. Máme mať svoje korene a potrebujeme miesto, kde ich môžeme zapustiť a starnúť. V našej túžbe po obsiahnutí univerza zabúdame, že svet sa dá plne vychutnať a prežiť len z jedného miesta.

A tak sa učím svoju obmedzenosť, svoje postupné starnutie prijímať ako dar. Ako dar, ktorý má spájať s miestom, odkiaľ som vzišiel a kam sa vraciam.

Vážená redakcia,
rád čítam *Dialóg*. Sú tam hodnotné články a rozhovory. Posielam Vám dva príbehy z môjho života. Ak ich uverejníť, dobre, ak nie, nič sa nestane, aj tak Vám budem fandiť. Pán s Vami.

Vyznanie I

V živote som spravil veľa chýb. S odstupom času vyznámam, že najväčšiu chybu som spravil, keď som podal žiadosť o rozvod. Spravil som tak napriek tomu, že mi kazatelia i bratia starší radili, aby som manželskú krízu riešil inak. Nedokázal som to. Rozchod som chápal ako riešenie. A teraz, po troch rokoch, moja bývalá manželka Alica vážne ochorela. Začal som ju navštevovať a pomáhať jej. Vždy, keď som od nej odchádzal, videl som ju stáť v okne, ako mi kýva, kým som sa nestratil. Stále mám ten obraz pred očami. Dnes je už neskoro spytovať si svedomie, prečo som neposlúchol jej prosby, aby sme sa znovu vzali. Stále som jej hovoril, že o tom popremýšľam. Ako som mohol byť taký bezcitný?

No potom ochorela a po krátkom čase sa jej zdravotný stav zhoršil natoľko, že musela do nemocnice v Leviciach a neskôr do Bratislavy. Jedného neskorého večera mi telefonovala lekárka, že sa jej stav veľmi zhoršil a ak ju chcem zastihnúť živú, treba sa poponáhľať. Tak sme sa aj s dcérou Milkou hneď vybrali do Bratislavy. Keď sme prišli na izbu, Alica, napojená na prístroje nás ani nevnímala, ani nepoznala. Chvíľu sme pri nej postáli, potom sme išli za lekárom, popýtať sa, čo sa deje. Povedal nám celkom úprimne a otvorene, že jej nedáva prakticky žiadnu nádej na prežitie. Spomínam si, že povedal 1–2 percentá a že treba zavolať ostatné deti, ak sa chcú s ňou rozlúčiť. Povedal som mu, že sme z Levíc a ak jej dáva tak málo času, už to aj tak nestihnú, tak načo ich strašiť a burcovať. Povedal som mu, že sme veriaci a ve-

ríme, že kde sa končia možnosti lekárov, nekončia sa možnosti Božie. Prikývol, že je to tak. Vyšli sme s dcérou na chodbu, utvrdili sa v tom, že nebudeme zatiaľ stresovať ostatné deti a odovzdali sme sa do Božích rúk. Keď sme sa vrátili do izby, Alici už bolo lepšie, dokonca nás aj spoznala. So slzami sme ju prosili o odpustenie, ja, že som tak dlho odďaľoval návrat k nej

a aj Milka, že bola proti tomu, aby sa k nám vrátila. Sľúbil som jej, že ak Pán Boh dá a vráti sa domov, už ju nepustíme samú do bytu v činžiaku, ale príde k nám domov a obnovíme naše manželstvo.

(7. 1. 2012)

Vyznanie II

Veľmi som túžil po tom, aby sa Alica vrátila domov. Chcel som jej vynahradiť všetko, čo som nespravil, keď bol na to čas, počas nášho manželstva. Ale Pán života a smrti rozhodol inak. 16. januára si ju povolal do večnosti. Dlhú som sa trápil, že som jej nesplnil túžbu, aby sme sa znovu vzali, obviňoval som sa, či som jej svojím správaním nedopomohol k chorobe a rýchlemu koncu. Čas sa pre mňa zastavil v bezmocnosti. Pred očami v samote sa mi premietal celý život, zrazu som videl všetky chyby, vlastné nedostatky a hriechy, ktorými som sa prevínil. Boli to dlhé dni a ešte dlhšie noci, počas ktorých som hľadal odpovede na jedinou otázku: Prečo? Prečo musela zomrieť, keď som jej už chcel vynahradiť všetko, čo som zanedbal? A potom som si uvedomil, že sa vlastne búrim voči rozhodnutiu zvrchovaného Pána. Jedného rána som si čítal *Chlieb náš každodenný*, kde mi Pán poslal slová, ktoré ma vytrhli z beznádeje a výčítiek. Tie slová boli: „Odpusť mi, Pane, zlyhania minulosti a pomôž mi začať odznova v sile a odvahe k poslušnosti hriechy staré pochovať“.

Modlitba ma prebrala k životu a posilnila. Veď mám deti a vnúčence, ktoré ma potrebujú. A tak som vyznal pred Pánom, že rešpektujem Jeho vôľu a v pokore idem kráčať životom.

(20. 1. 2012)

Ondrej Suchanský, Levice,

Foto: JANA CAMARA - Pod lipou

PRI ŠÁLKE S... PAVLOM HANESOM

sa BOHUSLAV PIATKO
porozprával

O EVANJELIKÁLOCH A HĽADANÍ SLOBODY

Doc. ThDr. Pavel Hanes, PhD.

Vyštudoval teológiu na Evanjelickej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave, tu úspešne ukončil aj svoje doktorandské štúdium a v roku 2009 sa habilitoval na docenta. Vyše 10 rokov pôsobil ako kazateľ v Bratskej jednote baptistov. Od roku 1993 vyučuje na Katedre evanjelikálnej teológie a misie (Dnes Katedre teológie a katechetiky) na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela. Je garantom filozofie pre teológov, apologetiky a starozmluvných predmetov.

Keďže sme sa stretli na Katedre teológie a katechetiky v krásnom vysokoškolskom areáli v Banskej Bystrici, spýtal som sa, či na katedre študujú aj z iných ako evanjelikálnych denominácií....

Sporadicky sa vyskytnú aj katolíci či evanjelici ako aj príslušníci iných cirkví. Nie je ich veľa, asi najmä preto, lebo majú potom problém s uplatnením. A pritom, aj keď katedru založili 4 evanjelikálne cirkvi, spoločné vzdelávanie nie je denominačné, jednotlivé cirkvi vyučovanie dopĺňujú vlastnými lektorátmi. Aj tieto cirkvi majú svoje osobitosti v teológii a tak sme museli nájsť v študijnom programe spoločný teologický základ prijateľný pre všetkých. Sformulovali sme to na konferencii r. 1995 s názvom „Evanjelikálne kresťanstvo“ v štyroch tézach: (1) konečná autorita Písma ako Božieho slova, (2) viera v obeť Ježiša Krista, skrze ktorú je človek zmierený s Bohom, (3) potreba vedomého obrátenia a znovuzrodenia z Ducha Svätého, (4) život zasvätený poslušnosti Krista, zvestovaniu evanjelia a pomoci bližným aj v medzicirkevnej spolupráci. Ako som povedal, každá cirkev má možnosť doškoliť svojich teológov v odlišnostiach a špecifikách, ktoré medzi nami sú.

Príprave kazateľov a pastorov evanjelikálnych cirkví na KTK a jej kvalite sa budeme venovať

v niektorom z ďalších čísel Dialógu...

To som rád, lebo to je otázka, s ktorou zápasíme neustále. Diskusia na túto tému je medzi nami učiteľmi trvalá a ak mám hovoriť za seba – úroveň prípravy duchovných by mala byť lepšia. Do istej miery nás limituje počet študentov, takže ťažko sa robia nejaké zaujímavé a náročné učebné projekty, programy. Evanjelikalizmus je „aktivistický“, teda zameraný na to, že treba v cirkvi aktívne niečo robiť. Konkrétne, praktické úlohy. No samotná teológia je teoretická. Treba študovať napr. hebrejštinu, cirkevné dejiny... psychológiu, filozofiu a mnohé ďalšie disciplíny. Naši študenti majú skôr sklony typu štúdia na „americký“ spôsob, kde sa to berie skôr pragmaticky – načo študovať teóriu, keď život beží v praktickej rovine, keď je podstatné, aby „to fungovalo“. Zdá sa mi, že je to celosvetový trend. Moderný mladý človek poväčšine nechce ísť do hĺbky. Stačí mu, že veci fungujú. A súčasný trend evanjelikalizmu je podľa môjho pozorovania takto zameraný aj spirituálne, lebo sa pýta – „Načo budem teoreticky rozmýšľať, keď treba robiť? – tam sú chorí, drogoví závislí, chudobní, neveriaci... treba dačo robiť!“ Ja si myslím, že áno, treba dačo robiť, ale robiť tak, aby to malo kvalitu, odôvodnenie. A to je možno príčina, že nie sme schopní, napríklad, osloviť intelektuálov. Pokiaľ viem,

v Bratislave sa to darí, napr. kazateľovi Pastirčákovi, ale celkovo sa táto neschopnosť nesie všetkými evanjelikálnymi cirkvami. Možno je to aj preto, lebo chýba teoretické teologické vzdelanie. Evanjelium je síce jednoduché posolstvo, ale potom bol dvetisícročný dosť komplikovaný teologický vývoj jeho interpretácie. Takže sa dnes stretávajú dva extrémny: na jednej strane sa zdôrazňuje jednoduchosť, na druhej strane dominuje teoretická zložitost.

Myslíte si, že tento sklon evanjelikálov k jednoduchosti bez dokonalého poznania teoretických a teologických zložitostí je na príčine toho, že evanjelikálne cirkvi nerastú, že nevedia osloviť dnešného človeka? Ja mám pocit, že evanjelikálne cirkvi, sa viac držia litery ako Ducha... hoci v Písme, ktoré dominuje v evanjelikálnej teológii sa hovorí, že „litera zabíja, ale Duch oživuje“ a „... kde je Duch, tam je sloboda.“

Biblia je veľmi starý text, ktorý si nárokuje, že je daný Bohom. Je zároveň nadčasová i ukotvená v konkrétnej historickej dobe, v konkrétnej historickej kultúre. Toto je pre mňa fascinujúce a inšpiratívne – hľadať vzťahy Písma v rámci jeho kultúry a paralelu toho istého Písma v našej kultúre. Myslím si, že nie vždy je možné ísť od Písma priamo k našej kultúre. ►

V takých prípadoch treba hľadať paralely – čo by Písmo hovorilo dnes? Snáď by sa dalo metaforicky povedať, že treba postaviť vnímanie Písma na rovnobežkách. Nie tak, že do jedného bodu dáme Písmo a priamo, možno uhlopriečkou ho preniesieme do dnešnej kultúry. Samozrejme, že s Písmom treba pracovať veľmi opatrne. Povedzme, keď robíme paralelný výklad podobenstva a veríme, že text je inšpirovaný Bohom, tak si v paralele nemôžeme začať len tak vymýšľať. Ale zároveň si myslím, že som vernejší Písmu, alebo bližšie k Písmu, keď hľadám adekvátnu, dnešnej kultúre zodpovedajúcu paralelu. Na toto neexistuje návod. To vyžaduje, aby sme Písmo rozumeli, aby sme ho milovali a verili mu. Na tom, čo ste povedali o evanjelikalizme je kus pravdy. Tak to fungovalo aj u mňa. Človek, keď sa obráti, uteká od kultúry (mám na mysli kultúru doby v tom najširšom slova zmysle). Kultúra je ovplyvnená hriechom a obrátený človek sa jej bojí. To sa stalo aj mne, aj ja som sa bál, utekal som od nej a odmietal ju. Ale myslím si, že musí prísť bod, keď sa obrátený človek prestane kultúry báť, prestane pred ňou utekať a musí sa jej postaviť, musí jej začať rozumieť z iného uhla pohľadu, ktorý mu dá silu na to, aby sa necítil ohrozený kultúrou, ale aby sa stal jej partnerom. Mám dojem, že nie vždy a všetci evanjelikálni kazatelia a duchovní pracovníci toto zvládnu, a teda nedosiahnu ten bod, v ktorom už netreba utekať, ale, povedzme, treba viesť dialóg. Ja sám som si nie istý, či som ten bod našiel a či som to zvládol. Evanjelikalizmus, ak sa to dá tak povedať, je často akoby na úteku. Ale my potrebujeme, aby bol taký silný, aby sa prestal báť kultúry, čo ho obklopuje, aby ju začal študovať, aby do nej mohol Písmo vnášať inteligentne a dôveryhodne. Teológ, Paul Tillich, myslím, že vo svojej *Systematickej teológii* používa taký obraz, že diskusia medzi fundamentalistami a liberálmi je, ako keď ľudia na seba hádzu kamene cez nepriehľadný plot. Nevidia sa navzájom, ale kamene po sebe hádzu. A toto je tak trochu náš problém – utekáme a hádzeme cez plot kamene.

Nie sú to obavy, že otvorenosť cirkvi, rovnocenný dialóg so svetom, prinesie jej splynutie so svetom?

Poviem to otvorene – neviem. Môžem hovoriť len za seba, netrúfam si hovoriť za evanjelikálov alebo za iných. To záleží aj od osobného povolania. Ak je niekto povolaný za mnícha a pošlete ho do kultúry, tak to nezvládne. A ani nemôžete od neho čakať, že by to mal zvládnuť, lebo jednoducho na to nemá povolanie. Ale ak je niekto povolaný žiť v kultúre, komunikovať s ňou a žije uzavretý v strachu, tak to tiež nie je zvládnutie situácie. Ak by som mal hovoriť o sebe, tak by som sa zaradil niekde na rozhranie týchto dvoch svetov. Ako teológ by som sa mal venovať Písmu, ja veľmi nechodím medzi ľuďmi, že by som diskutoval o politike, vede, kultúre a podobne. Takže ja som dosť „zašitý“, ale snažím sa načúvať hlasom väčšinovej kultúry.

Treba „bod zvratu“ rozumieť tak, že obrátený človek nemá utekať pred témami, ktoré hýbu okolitou kultúrou, ale aj kultúrou cirkvi – povedzme rozvody, homosexualita, registrované partnerstvá, aby som spomenul aspoň niektoré, ale treba ich prijať ako fakt, diskutovať o nich a zotrvať v tolerancii na svojich stanoviskách v Duchu Písma?

Pokiaľ v Písme máme viacero riešení, náznakov, dá sa o niečo oprieť. Pri niektorých témach však ide o podstatu, aj keď v Písme nie je priamo pomenovaná a nie je priamo naznačené riešenie. Zoberme si registrované partnerstvá: To nie je len proti nejakej cirkevnej kultúre, ale je to priamo proti stvoreniu, ak to chápeme biblicky. Možno ma teraz niekto vyhlási za bigotného alebo homofóbneho, ale v Písme sú niektoré veci, ktoré sa dajú rôzne vykladať, ale potom sú veci, ktoré sa nedajú vykladať nijako inak, iba tak, ako sú napísané. Prečo by sme mali, napríklad pri homosexualite povedať, že to Písmo dovoľuje? Iná vec je, že ak to legislatíva štátu pod vplyvom danej kultúry odobrí, no tak kresťania ako ja, budeme mimo zákon. S tým nič nenarobíme a netreba sa toho ani desiť. Ak to mám

teda zhrnúť – v Biblii je množstvo vecí, ktoré možno rôzne interpretovať, ale niektoré podstatné veci sú nedotknuteľné. Myslím, že pri homosexualite sa vyzdvihuje „láska“ ako kategória porovnateľná so vzťahom medzi mužom a ženou. Ak toto niekto tvrdí, podľa môjho názoru, je lepšie teologickú diskusiu s ním ukončiť a dohodnúť sa na modus vivendi (prípadne sa dohodnúť, že sa nedohodneme). Ak v štáte demokratická väčšina odhlasuje, že tu má byť registrované partnerstvo, tak ja budem proti, lebo proti je Písmo. A uvidíme, aká bude zo strany väčšiny, alebo legislatívy tolerancia. Tá sa však dnes nedefinuje ako „znášanlivosť“. Tolerancia v pôvodnom význame totiž znamená, že hoci považujem to, čo tvrdí iný, za nesprávne, viem to znášať. Vtedy som tolerantný.

Pri rôznych uvoľnených interpretáciách Písma v súvislosti s aktuálnymi problémami dnešného sveta mi často pridú na myseľ Petrove slová na Apoštolskom sneme, ktoré boli síce v inej súvislosti, ale zazneli: *Prečo teraz pokúšate Boha a kladiete na šiju učeníkov jarmo, ktoré nevládali niesť ani naši otcovia, ani my? Ale veríme, že milosťou Pána Ježiša budeme spasení takisto ako oni*. Nie sú to slová, ktoré umožňujú určité ospravedlnenia uvoľneného konania, slobodnej interpretácie Písma?

Tu sme na veľmi citlivej pôde. Vrátim sa k tomu, čo sme už hovorili – musíme sa pýtať, čo je paralela? Peter hovoril o zákone a milosti. Ak nájdeme dnes k tomu legítimnú paralelu, tak máte pravdu. Možno to takto vykladať a ospravedlňovať sa. Ale treba rozseknúť jeden uzol: Čo je paralela? Na to je poslaný Svätý Duch, aby sme mali vnútorné potvrdenie, či dobre rozmýšľame. Aby sme nehľadali vymyslené paralely. Zároveň si nemyslím, že teológovia majú na všetko odpoveď. Ale hľadať ju treba. Biblia niečo hovorí v Starej zmluve a niečo hovorí v Novej zmluve. V tomto konkrétnom prípade išlo o dodržanie starozmluvného zákona a novozmluvnej milosti. Aj so slobodou pri interpretácii Pís-

ma a hľadanie paralel treba narábať zodpovedne.

Ale aj so slobodou ako takou. Nedávno som čítal jedného amerického autora, ktorý rozoberá pojem slobody. Hovorí asi toto: „Sloboda má hodnotu podľa toho, koho, alebo čo oslobodzuje“. A ďalej to len voľne prerozprávam: My vnímame slobodu, ako keby bola hodnotou sama o sebe. Bola, alebo aj je taká predstava, že automaticky oslobodzujem niekoho, kto ju bude využívať dobre. Takto sa v mene oslobodenia ospravedlňuje aj násilie. Ale – oslobodte tigra z klietky v ZOO. To asi nebude celkom dobré oslobodenie. Oslobodíte zločincov a ich sloboda bude naplnená niečím iným ako dobrom. Preto platí, že sloboda je len rámec, do ktorého sa niečo musí vložiť. Slobodu nemožno považovať za hodnotu bez poznania hodnoty subjektu, ktorému patrí... Ak sloboda prináša zlo, tak sa nevyhnutne musí obmedziť. Ak pustíte tigra do mesta, treba ho chytiť.

To je zaujímavý pohľad na slobodu...

My starší sme 40 rokov žili v neslobode, potom nás zrazu oslobodili, ale neboli sme v slobode vychováni, takže sme ju naplnili tým, čo bolo po ruke. Neboli sme pripravení, neuchopili jej naplnenie ľudia, ktorí by ju nezneužili, ktorí by chceli robiť len dobro. A toto sa, podľa mňa, deje okolo nás. My sme si nepovedali hranice a smerovanie slobody. Aspoň ja mám taký dojem. Sloboda sa stala cieľom, ale my sme potrebovali slobodu ako prostriedok na dosiahnutie hodnôt.

40 rokov nás bombardovala propaganda neslobody. Potom sme sa oslobodili, ale nikto si netrúfol a asi ani nemal právo, bombardovať ju novou propagandou, lebo v slobode sa nebombardujú ľudia. Lenže, povedané s nadsázkou – stará propaganda zostala – možno v nás.

Niečo tu bolo naučené a nikto sa ani nepokúsil to odnaučiť.

A tu sme naspäť pri evanjeliu. Človek je ten obrazne spomínaný „tiger“, pretože má hriech. Na to, aby ste ho oslobodili, ho potrebujete zmeniť. (Tiger možno už

v tejto súvislosti nie je najšťastnejší príklad, lebo asi sa nedá zmeniť.) O tom je evanjelium. Kým tigra/človeka nezmeníte, tak ho radšej neoslobodzujte. Viem, že sme tu na veľmi citlivej pôde a ja by som bol nerád, keby to vyznelo tak, že kým sú ľudia hriešni, nemajú právo na slobodu. To určite tak nemyslím a tak to nemôže byť. Ale pravda je taká, že ak vládne hriech, tak väč-

Musí prísť bod,
keď sa
obrátený človek
prestane kultúry báť.

šinou si „zabezpečíme“ neslobodu. Pozrime sa, napríklad na to, ako došiel Hitler k moci. Prevzal štát v takom neporiadku, že samotní Nemci si povedali, že lepší je nejaký diktátor, ktorý dá prácu a spraví poriadok. My sa už naňho pozeráme po roku 1945, teda po vojne a koncentrákoch. Ale v 30. rokoch...? Dnes sa dostávame do podobného štádia – na obzore je globálny kolaps ako dôsledok neporiadku.

Mladá generácia našich 40 rokov komunizmu nezažila.

Má šancu siahnuť po slobode a hodnotách, ktoré by premenili neporiadok a nespravodlivosť na poriadok a spravodlivosť?

Aby som sa priznal, to čo sme hovorili o slobode – takmer sa bojím, že som to povedal. Lebo od toho je len krôčik k tomu, aby to niekto

pochopil a vyložil tak, že hlásam neslobodu...

...a zneužil to?

Áno – a zneužil to: Napríklad tak, že evanjelikáli chcú, aby tu bola nesloboda. Ale to som určite nepovedal. Ani netúžim po politickej neslobode, ani si nemyslím, že ľuďom treba rozkazovať, čo si majú myslieť. Ale – kto má povedať pravdu? Politici? Tí len zneužívajú pojmy ako sloboda, demokracia, právo na dobrý život atď. To, čo si naozaj myslia, alebo to, čo vedia, nemôžu povedať, lebo by ich nikto nevolil. A tak klamú a zavádzajú. Musia lichotiť. Ale ak lichotia, tak skončili s pravdou. Ak začnú hovoriť pravdu, musia skončiť s lichotením.

Kazateľ evanjelia by mal hovoriť pravdu. Ale vystavuje sa riziku, že ho dakto môže vyhlásiť za inkvizítora, alebo niečo iné... lebo je veľmi nepríjemné priznať si sám pred sebou, že ja si slobodu nezaslúžim. Ale Boh odo mňa chce, aby som si to priznal. Nie, že vy nemáte byť slobodným, alebo váš sused, ja si nezaslúžim slobodu, kým nie som dobrým človekom. A o toto ide v evanjeliu. Myslím si, že preto sa dostávame do neriešiteľných problémov, lebo len chodíme okolo horúcej kaše. Toto je biblická paralela, len povedaná politickým alebo filozofickým slovníkom.

Priznám sa, sú to hraničné úvahy aj pre mňa. Ale vy sa asi rád pohybujete v hraničných oblastiach, kde nie je celkom jasno medzi dvoma svetmi. Svedčia o tom aj mnohé vaše práce a pojednania. Prečo?

Teraz vám odhalím o sebe niečo, čo je veľmi pravdivé a nie veľmi lichotivé. Ktosi povedal, že študenti psychológie a teológie študujú tieto odbory preto, lebo riešia svoje vlastné problémy. Čakalo by sa však, že človek ide študovať teológiu, lebo chce pomôcť iným. To by mal byť motív – láska, obetavosť, a tak ďalej. Ja som si išiel na teológiu riešiť svoj vlastný problém. Už v mladosti som sa dostal do vážneho vnútorného konfliktu. Vyrastal som v kresťanskej rodine, ale bol som pod silným vplyvom ateizmu. A zrazu som nevedel: Mám veriť? Nemám veriť? Neveriť som sa ►

bál, lebo čo ak je to pravda o Bohu? Bál som sa veriť, lebo to bolo trápne. A tak som hľadal, hľadal a hľadal odpovede. A zamieril som na teológiu, lebo som si povedal, že ak sa mám dopátrať pravdy, tak musím začať kontaktovaním Boha. Pre mňa bolo najdôležitejšie zahryznúť sa do toho, čo ma najviac ťažilo. Ubíjajúce bolo, že som počul riešenia, ale na otázky, ktoré mi pri tom napadali, mi nikto neodpovedal. Mám na mysli cirkev, ktorá kázala evanjelium ako jasnú zvesť, ale neodpovedala na moje otázky. Takže, to je aj odpoveď na vašu otázku – po tom, čo som našiel odpoveď na problém svojej viery, snažím sa nevyhýbať kritickým problémom (aj teologickým) a tie sú naozaj v hraničných oblastiach dvoch názorových svetov. Tam stretávame takéto zložité otázky a ja sa pokúšam nájsť na ne odpovede. Ponajprv pre seba.

Ale z teológie ste zamierili do praxe – priamo na kazateľne šíriť to, čo ste sa dozvedeli. Prestali ste hľadať?

To hľadanie je vo mne stále. Ja som teológiu neprestal študovať skončením štúdia na teologickej fakulte. Teológ Schleiermacher sa údajne až do smrti podpisoval ako „študent teológie“. Aj ja si myslím, že som stále študent. Ako kazateľ som začal v praktickom živote skúšať, čo som sa naučil, ale viac ma priťahovali knižky na ďalšie štúdium ako povedzme návštevy v rodinách. Začal som sa venovať aj filozofii, lebo keď chcete rozumieť teológii, je dobre siahnuť po filozofii.

Naplnilo vaše očakávania kazateľstvo?

Keď hovoríme o naplnení, tak by som to trochu scholasticky rozdelil na naplnenie emocionálne a naplnenie intelektuálne. Naplnenie emocionálne, zážitkové by som ja sotva mohol hľadať v kazateľskej práci. Kazatelia, okrem iného, majú robiť pastoraľnú prácu, chodiť medzi ľuďmi, rozprávať sa s nimi, navštevovať ich. To je normálna súčasť služby. A na to ja nie som dosť dobrý. Moja predstava o šťastnom živote je byť s niekým, s kým si veľmi dobre rozumiem, napríklad

s rodinou, alebo byť sám so svojimi ideami, teda s knihami. Takže emocionálne ma kazateľská služba dostávala skôr do napätia – vedel som, že by som mal robiť niečo, čo nerobím. Ale intelektuálne naplnenie som mal, lebo som sa v praxi stretával s tým, na čo som hľadal odpovede. Nevieť, či som odpovedal?

Čiastočne, alebo inak – čakal som, že mi poviete, že vás to nenaplnilo, lebo ste sa napokon opäť vrátili do sveta kníh a teórie – na fakultu. Čo odovzdávate mladým?

Neodišiel som preto, že by som pocítoval nenaplnenie. To bol čisto praktický dôvod – v istom období došlo ku krízovému stretu mojich kazateľských plánov a cirkevných predstáv. To, že som odišiel, nie je návrat k teológii (od tej som nikdy neodišiel) – poviem to trochu metaforou: ten odchod bol pre mňa katapult. Vyhodilo ma to z lietadla tesne pred haváriou a pristal som, aj zásluhou Ondreja Luptáka na katedre. Tu ma naplňa intelektuálna práca, ale zase mi chýba spoločenstvo cirkvi...

Vráťme sa ešte k vašim prácam. Dost prekvapujúce pre mňa bolo zistenie, že sa venujete filozofii teológie. Prečo?

Pravdepodobne najlepšia odpoveď je, že pravda je jedna. Filozofia a teológia nesedia v dvoch oddelených kupách vo vlaku, ktorý ide dejinami. Keď filozof rozmýšľa pravdivo, tak síce inými slovami, ale pýta sa na to isté, ako teológ. Snažím sa presvedčiť našich študentov-teológov, že im pre komunikáciu so svetom nestačí jazyk Biblie. Tým nechcem povedať, že ho majú zmeniť. Chcem povedať, že ho majú prerozprávať do modernej reči súčasnosti, do súčasných pojmov a do súčasných podmienok. Veď aj apoštol Pavol rozprával inak v synagóge a inak v Aténach. Nemyslím podstatu výpovede, ale jazykové prostriedky. V rôznych prostrediach používal rôzne, prostrediu adekvátne komunikačné prostriedky. Keď dnes rozprávame jazykom postmodernity, tak my by sme tiež mali používať adekvátne zrozumiteľný jazyk. Ale ak chcem

taký jazyk používať, musím ho poznať, musím si ho naštudovať. Inak vyjdem na posmech. Preto to nie je pre nás ľahké, ale inak sa s nami nikto vážne baviť nebude. Ak mám lásku k človeku, čo by som ako kazateľ mal mať, tak takéto poznávanie a štúdium by bolo aj prejavom lásky. Zápasíť o pravdu treba vedieť. To znamená, že ak evanjelikálne kresťanstvo hlása lásku k človeku, má rado človeka, tak ho musí vedieť osloviť, musí hovoriť svoje myšlienky jeho rečou. To vôbec neznamená, že sa dostane pod jeho moc, že sa ho bude báť a že mu zamlčí pravdu. Ak chceme šíriť evanjelium, musíme ho šíriť tak, aby nám bolo rozumieť. To je odpoveď na to, že prečo filozofia a teológia. Pravda je jedna a filozofia dáva pojmy, ktorým moderný človek rozumie. Samozrejme, na druhej strane, musím vedieť vysvetliť aj niektoré biblické pojmy, ktoré zase nepozná filozofia. Filozofia napríklad nevie, čo je pokánie...

Dobre. Vieme to zhrnúť do nejakého záveru?

Už sme hovorili, že evanjelikalizmus sa považuje za neintelektuálny dokonca anti-intelektuálny. Čo je čiastočne pravda. Začiatkom 80. rokov vyšla v USA kniha evanjelikálneho autora Marka Nolla, ktorá začína dnes už slávnou vetou: Škandálom evanjelikálneho rozumu je, že ho veľa nie je. To dnes už neplatí, lebo z evanjelikálov (v samotných Spojených štátoch) pochádza celý rad významných osobností tých najrôznejších oblastí života. No u nás to ešte tak trochu doznieva. V momente, keď vyznám to, čo vyznávam, teda, že Biblia je Božím slovom a je neomylná, tak viem, že mnohí si pomyslia, že som vypol mozog. Samozrejme, že by som vedel aj pokračovať, ale na to by sa ma musel niekto spýtať – a čo ďalej? Ľudia si väčšinou povedia, že to je nevedecké. Lebo vedecké je dnes to, čo je skeptické. Preto sa na nás evanjelikálov pozerá ako na nemysliacich fundamentalistov. S tým sa asi musíme vyrovnávať. Ale keď niekto chce vedieť, musí počúvať a my musíme hovoriť tak, aby nám rozumel. O to sa v živote snažím a tomu chcem učiť aj študentov na tejto katedre. ■

NA RÁZCESTÍ A KRIŽOVATKE

Pripravil a foto: BOHUSLAV PIATKO

Ked' poviem, že zákusky, koláčky a vôbec celé pohostenie boli vynikajúce, celkom určite tým nechcem posunúť na druhú koľaj obsahovú časť Konferencie Cirkvi bratskej, ktorá sa tento rok uskutočnila v priestoroch zboru CB v Prešove. Napokon, pri podobných príležitostiach gazdinky všetkých zborov zakaždým ukážu, že ešte nezabudli, čo je domáca kuchyňa a že vedia vytvoriť sýte a pohodové prostredie mimo rokovacej sály. Aj touto cestou ešte raz – ďakujeme všetkým domácim za všetkých zúčastnených.

Samozrejme, rokovanie konferencie cirkvi nie je o sýtych žalúdkoch. Je o stavaní pilierov, na ktorých bude v krátkom, či dlhšom období cirkev fungovať. Z dlhodobého hľadiska vari najpodstatnejšie bolo schválenie/neschválenie smerovania pri tvorbe nových cirkevných dokumentov, ktoré sa po prvý raz delia na spoločné celocirkevné (ČR a SR) a samostatné republikové. Schvaľovanie rozpočtu a voľby nového vedenia CB v SR boli rutinné, no nedopadli tradične.

Z RÁZCESTIA NA „DVOJPRÚDOVKU“

Piatok

Neviem, či je to nadpis, ktorý celkom výstižne charakterizuje prvý rokovací deň konferencie.

Smer križovatka, presnejšie povedané – rázcestie vznikol na poslednej Spoločnej konferencii CB vlani. To sme komentovali udalosti pod názvom: *Rozdelení – spoločne*. Ale úplné zárodoky delenia vlastne nastali už pri rozdelení Česko-slovenska pred necelými dvoma desaťročiami.

Obidve odnože Cirkvi bratskej v dvoch štátoch fungovali ako jedna cirkev, so spoločnými základnými dokumentmi. A to sa v ostatných rokoch ukázalo ako čoraz viac formálne a do istej miery zväzujúce. A tak sa čoraz častejšie stávalo, že delegáti z jednej republiky hlasovali o veciach, ktoré páliť len jednu časť spoločnej cirkvi. A tak sa začali objavovať hlasy volajúce po rozdelení cirkvi. Na vlaňajšej spoločnej konferencii zazneli tak výrazne, že boli ustanovené komisie, ktoré sa mali zaoberať tvorbou nových dokumentov na republikových bázach. Tomuto procesu sa budeme venovať v niektorom z ďalších Dialógov. Najdôležitejšie je to, čo sa po diskusii pred konferenciou udialo na konferencii v Prešove. Slovník slovenského jazyka hovorí o rázcestí ako o mieste, kde sa rozchádzajú cesty, v prenesenom význame – čas pred vážnou voľbou. V takom čase sa majú modliť, aby vážna voľba bola Božia voľba. Vyberám z Uznesenia konferencie:

12. Konferencia vzala na vedomie informáciu o doterajšom postupe celocirkevnej komisie pre Ústavu a Poriadok (KUŘ), ktorá pripravila návrh zoštíhlenej verzie Ústavy Cirkvi bratskej.

13. Konferencia súhlasí s nasledovným riešením:

jedna CB so spoločnou Ústavou, Vyznaním viery a Zásadami CB

Poriadok a ostatné dokumenty Cirkvi bratskej nižšieho stupňa budú pripravované republikovými konferenciami Cirkvi bratskej. Nové spoločné znenie Ústavy Cirkvi bratskej bude schvaľovať Spoločná konferencia v roku 2013.

Ak sa mám vrátiť k obrazu rázcestia, je dobré, že môžeme úplne spravodajsky konštatovať, že z tejto križovatky nepokračujú dve samostatné cesty, ale jedna s dvoma pruhmi. Na každom z nich môžu byť rôzne značky a rôzne rýchlosti, ale je to cesta, ktorá vedie spolu len jedným smerom.

Určite k pozitívam, ktoré začalo realizovať toto vedenie CB v SR patrí spôsob schvaľovania rozpočtu a rozpočtových pravidiel. Návrh, ktorý sa dostáva na konferenciu totiž kvalifikovane predrokuje na nižších úrovniach (seniorátoch) tí, čo zborovej a cirkevnej ekonomike rozumejú, teda tí, ktorí ju robia. A rokujú dovtedy, kým neprídu ku konsenzu a až takýto materiál sa dostáva na konferenciu. Takýto kvalifikovane pripravený rozpočet nemal problém s odsúhlasením, rovnako, ako systémovo nové pravidlo na výpočet príspevkov určených na činnosť ústredia a cirkvi ako celku. Býva zvykom, že na konferencii sa nečítajú správy, ktoré sú uverejnené v zborníku a ktoré by si mali

delegáti prečítať pred konferenciou, aby boli ako-tak pripravení. Keďže nie je celkom isté, že si všetci delegáti materiály naštudujú, niektorí autori správ naživo prednesú aspoň základné myšlienky z nich.

My prinášame správu predsedu RCB v SR Jána Henžela, ktorú sám nazval, že je skôr zamyslením, ako správou o stave cirkvi. A ako zamyslenie vyvolala aj krátku diskusiu.

Zo Správy predsedu RCB v SR Jána Henžela Cirkev = zhromaždenie

Sme na Výročnej konferencii Cirkvi bratskej, ktorá sa koná v období zásadnej revízie jej základných dokumentov – Ústavy a Poriadku. Preto je potrebné, aby sme sa znova zamysleli nad základnou otázkou: „Čo je cirkev?“

Definícia cirkvi v Písme

V Novej zmluve nájdeme takmer 100 rôznych opisov a obrazov cirkvi. Sú to jednak drobné obrazy ako soľ zeme, archa, bochník chleba, ratolesti viniča, Božia stavba, občania a cudzinci. Sú to však aj veľké obrazy ako Boží ľud, nové stvorenie, spoločenstvo viery a telo Kristovo. Okolo týchto veľkých obrazov nachádzame témy svätých a posvätených, veriacich a verných, otrokov a služobníkov, kráľovstva a chrámu, domácnosti a rodiny, nového exodu, vinice, stáda a nového ľudstva. Ak by sme chceli vykresliť celistvý biblický obraz cirkvi, museli by sme zobrať do úvahy všetky tieto veľké aj malé obrazy. My sa však sústredíme len na samotný pojem „cirkev“ a ukážeme si, ako jeho porozumenie ovplyvňuje život cirkvi. Označenie „cirkev“ v Novej zmluve je prekladom gréckeho slova *ekklésia* (zvolávať, vyvolávať, volať von). V klasickej gréckej literatúre heraldi zvolávali občanov mesta, aby sa zhromaždili. Tieto výrazy majú oficiálny nádych, lebo ľudia sa mali zhromaždiť z oficiálnych dôvodov.

Na základe tohoto stručného rozboru môžeme povedať, že cirkev nie je Boží ľud, ale aktivita Božieho ľudu – jeho zhromaždenie. Zhromaždenie môže byť len zhromaždením konkrétnych ľudí na konkrétnom mieste. Dogmaticky zduchovniť toto zhromaždenie

a hovoriť o cirkvi neviditeľnej bolo pre Pavla nemysliteľné. Samozrejme, aj on vedel, že *Pán poznal tých, čo sú jeho* (2Tim 2, 19), že aj sám musí zaobchádzať tvrdo so svojím telom a ovládať ho, aby sám nezlyhal (1K 9, 27). Do zhromaždenia teda disciplína nevyhnutne patrí, ale zhromaždenie nemôže byť neviditeľné.

Prihováram sa preto, aby sme sa vrátili k slovníku našich starých rodičov a rodičov, ktorí boli členmi *zhromaždenia*, a nie *cirkvi*. Chodili do *zhromaždenia*, a nie na *bohoslužby*. Na slovách totiž záleží a niekedy viac ako si myslíme.

Zhromaždenie robí kresťanským to, kto ho zhromažďuje, koho zhromažďuje a načo ho zhromažďuje. Kto ho zhromažďuje?

Cirkev, t. j. kresťanské zhromaždenie vzniká vtedy, keď Boh realizuje svoje vyvolenie tým, že osobne povoláva k sebe mužov a ženy (R 8, 29n). Toto zhromaždenie dáva dokopy Božia ponuka zmierenia, ktorá prichádza skrze apoštolov a ďalších zvestovateľov (2K 5:19n). Charakter *ekklésie* sa označuje najmä vtedy, keď sa hovorí o „cirkvi Božej.“

Keby sme Ježišove slová v Mt 16, 18: *Ty si Peter a na tej skale si postavím Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu*, čítali s pozadím Ex 19, 4nn, kde Hospodin zvolal Izrael k sebe na vrch Sinaj, tak by sme sa nedohadovali už stáročia, či cirkev bola ustanovená na Petrovej osobe, či na Petrovom vyznaní. Vedeli a tešili by sme sa, že sme súčasťou nebeského zhromaždenia, ktoré zhromažďuje Kristus okolo Božieho trónu. Vedeli by sme z Heb 12, 22–24: *No vy ste sa priblížili k vrchu Sionu a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k desiatitisícom anjelov, k veľkolepej slávnosti, k zhromaždeniu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, k Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, ku krvi očistenia*. Nie vyslobodením Izraelitov z Egypta, ale svojou zmluvou na hore Sinaj zhromaždil Hospodin pre seba zvláštny ľud. Tak aj my sme vstúpili do slávnostného zhromaždenia na Sione spolu so svätými a anjelmi skrze nášho prostredníka, Ježiša Krista. Rovnako ako zhromaždenie na Sinaji zadefinovalo Boží ľud Starej zmluvy, tak aj zhromaždenie na Sione definuje ľud Novej zmluvy. Cirkev ako kresťanské zhromaždenie vždy malo a stále si musí zachovať tento „nebeský“ charakter. Tým sa nijako nepopiera naše zhromaždenie tu a teraz. Naše zhromaždenie má byť čo najvernejšou podobou toho nebeského. Anglikánsky profesor Broughton Knox o tom hovorí: „Autor listu Hebrejom nepredjíma budúcnosť, ale hovorí o prítomnej realite... My sme už príslušníkmi nebeskej rodiny. My sme už v Kristovi; už v nebi, hoci ešte stále na zemi očakávame vykúpenie nášho tela. Sčasti sme zomreli a náš život je skrytý s Kristom v Bohu; sčasti ešte stále patríme na zem a potrebujeme umŕtvať naše pozemské údy. Už sme v nebi, toto je naša prítomná situácia, a nielen budúca nádej. Sme už teraz občanmi nebeského mesta (Fil 3, 20), členovia Božej rodiny (Ef 3, 19), nebeské zhromaždenie (Heb 12, 23).“

Cirkev je zhromaždením, ktoré zhromažďuje Kristus okolo seba. Preto Pavol varuje rozhádaných korinťanov: *Azda neviete, že ste Božím chrámom a že vo*

vás prebýva Boží Duch? Ak niekto kazí Boží chrám, toho Boh zničí; lebo Boží chrám je svätý a tým ste vy (1K 3, 16–17)!

Miestne zhromaždenie kresťanov nie je teda iba náhodné, ani pragmatické zhromaždenie s nejakým špeciálnym zámerom. Súvisí s večnými Božími zámermi a s našou novou identitou v Kristovi. Toto zhromaždenie je Božím vlastníctvom, ktoré nikto z nás nesmie privatizovať. Jeho identita je daná Kristom, a nie príslušníkmi tohto zhromaždenia. Kolektívne rozhodovanie v tomto zhromaždení nie je odrazom demokracie (= vlády ľudu). Je prejavom toho, že každý kto, prijal pozvanie Ježiša Krista, dostal aj jeho Ducha, a preto v zhromaždení veriacich rozpoznáva vôľu Krista, Pána.

Koho zhromažďuje?

Kresťanské zhromaždenie sa zrodilo pri zoslaní Svätého Ducha zvestovaním Krista. Odvtedy vždy, keď mužovia a ženy prijímajú toto zvestovanie vo viere, Kristus sa stáva reálne prítomným v ich strede. Miestne zhromaždenie kresťanov je odrazom dokonalého vzťahu, ktorý od večnosti existuje v Božej Trojici: Otec sa stará o Syna, Syn hľadá slávu Otca a Duch je Duchom, ktorý naplňa Otca i Syna. Každá osoba Trojice sa stará o blaho iných a v konečnom dôsledku o spásu ľudí, ktorými tvorí toto zhromaždenie. Preto prvoradá orientácia kresťanského zhromaždenia musí byť vertikálna – smerom k Bohu. Je málo, ak spolu iba komunikujeme. V kresťanskom zhromaždení oslavujeme, modlíme sa a ďakujeme Bohu, ktorý hovorí k svojmu zhromaždeniu svoje slovo. Slovmi spomínaného B. Knoxa: „Boh sa obracia k svetu zachraňujúcou láskou a v ňom sa aj my obraciame k svetu v zachraňujúcej láske (tj. evanjelizácii a činmi lásky). Kresťanské spoločenstvo nemôže byť zakrivené do seba, lebo je spoločenstvom Božieho Ducha. Objíma celý svet tak, ako aj Boh. On tak miluje svet.“ A my tiež tak musíme!

Samozrejme, sme a zostávame hriešnymi. Preto aj naše vzťahy sú nedokonalé. A nielen, že sú nedokonalé, ale práve preto, že vzťahy sú také nesmierne dôležité, v oblasti osobných vzťahov prežívame aj najintenzívnejšiu radosť, alebo najintenzívnejšie trápenie. Platí to pre naše rodinné, partnerské aj cirkevné vzťahy. Napriek vzletným myšlienkam o našej účasti v ponebeskom zhromaždení, o ktorých sme hovorili, ale aj práve kvôli nim, je pre zhromaždenie dôležitý aj poriadok a disciplína, nielen spoločná oslava, modlitby a načúvanie Božiemu slovu. Už sme spomenuli apoštola Pavla, ktorý si bol naliehavý vedomý nutnosti disciplíny vo svojom vlastnom živote. Pán Ježiš varuje príslušníkov zhromaždenia pred odpadnutím podobnosťami o semene v rôznych pôdach (Mt 13, 1–9), o kúkolí medzi pšenícou (Mt 13, 24–30), či o ovciach a capoch (Mt 25, 31–46). Hrozná možnosť odpadnutia je aj dôležitou témou listu Hebrejom v 12. kapitole, kde krásny obraz o zhromaždení v nebeskom Jeruzaleme končí rovnako vážnym varovaním vo vv. 25–29: *Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, ktorý hovorí. Veď ak neunikli tí, čo odmietali toho, čo označoval Boží vôľu na zemi, o čo menej my, keď sa odvrátime od toho, čo hovorí z neba... A tak keďže* ►

prijímame neotrasiteľné kráľovstvo, zachovávajme si milosť a pomocou nej slúžme Bohu s úctou a bážňou, aby sme sa mu zapáčili. Veď náš Boh je stravujúci oheň. Práve preto, že sa približujeme k veľkolepej slávnosti, k zhromaždeniu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi (Heb 12, 22n), nemáme opúšťať svoje zhromaždenie tu na zemi, ale máme sa povzbudzovať a napomínať navzájom v láske (10, 24–25).

Cirkev je teda zhromaždenie, ktoré zvoláva/ustanovuje trojjediný Boh, a preto jemu patrí a jemu sa aj zodpovedá. Toto svoje zhromaždenie zhromažďuje Boh z ľudí, ktorí počuli a prijali jeho ponuku na zmierenie. Sú to ľudia, ktorí „vzývajú Božie meno“ na konkrétnom mieste. Z toho pre nás vyplýva, že súčasťou zhromaždenia sa stávame osobným prijatím Božej ponuky v Kristovi, ale tým nevyhnutne vstupujeme aj do vzájomných vzťahov s inými bratmi a sestrami, ktorí túto ponuku tiež prijali. V tomto zmysle sa hlásime k výroku cirkevného otca Cypriána: „Pre koho cirkev nie je matkou, pre toho Boh nie je otcom.“ Nie je možné mať spojenie s Pánom bez spojenia s bratmi a sestrami. Na jednej strane musia naše zhromaždenia zostať pokornými a pamätať, že kniha členov, ktorú vedie staršovstvo, sa celkom nezhoduje s knihou života, ktorú vedie Boh. Na druhej strane nás to však nezabavuje zodpovednosť usilovať sa o to, aby sa tá naša kniha čo najviac zhodovala s Božou. Voči celému svetu máme zodpovednosť evanjelizačnú a voči svojim členom máme zodpovednosť pastoračnú.

Načo ho zhromažďuje?

Už sme povedali, že náš Boh je od večnosti v troch osobách, ktoré prežívajú navzájom dokonalý vzťah lásky. On nie je narcisticky zakrivený do seba a pre svoje blaho nepotrebuje chválu, vďaka a slávu od nás. Načo nás teda Boh zhromažďuje? Ako Boží ľud sme zapojení a konáme rôzne aktivity. V úzkom slova zmysle väčšina tých aktivít nie sú zhromaždením. Z listu Efezanom sa dozvedáme, že cirkev ako zhromaždenie má vlastne robiť iba dve veci. Podľa Ef 2, 22 sme zhromaždení, aby sme boli *spoločne budovaní na Boží príbytok v Duchu*. Podľa 4, 15 *aby sme vo všetkom dorástali v Krista*. Druhým účelom, na ktorý nás Boh zhromažďuje, je to, *aby sa kniežatstvom a mocnosťami v nebesiach skrze Cirkev (=zhromaždenie) ohlasovala mnohotvárna múdrosť Boha* (Ef 3, 10). Jedno i druhé sa deje vtedy, keď sa spolu zhromažďujú ľudia s rôznym rasovým, sociálnym, národnostným, kultúrnym, ekonomickým, či vekovým pozadím.

Z toho pre nás vyplýva ťažká otázka: Princíp homogénnych skupín môže byť účinným evanjelizačným nástrojom. Ľahšie a účinnejšie vieme evanjeliom oslovit rovnakých ľudí. Ale je to správny prístup k miestnemu zhromaždeniu Božieho ľudu? Keď pripravujeme špeciálne zásady života a budovania rímskych staníc a zborov, nevzdávame sa tým vopred aspoň jedného zo základných účelov Božieho zhromaždenia? Nemám na to uspokojivú odpoveď, ale túto otázku si musíme vážne pred Bohom klásť.

Znie to divne, ale zhromaždenie nie je evanjelizačnou kampaňou ani diskusným krúžkom na aktuálnu tému. Nie je usporiadané pre tých, čo sú zvonka, ale

pre tých, čo sú zvnútra. Je otvorené pre všetkých a Pavol o zhromaždení v Korinte očakával, že bude zrozumiteľné aj pre tých, čo sú zvonka. Zato však ešte neočakával, že všetko, čo sa v zhromaždení deje, bude orientované na to, aby sa tam všetci cítili pohodlne. Dávajme si pozor, aby sme našich návštevníkov neodcudzili svojim nezrozumiteľným jazykom, či neobjasnenými rituálmi. Naši návštevníci však prichádzajú do kresťanského zhromaždenia, ktoré sa z princípu musí odlišovať od iných zhromaždení.

Cirkev je zhromaždená Kristom okolo Krista nato, aby sa stretla s Kristom v jeho Duchu prostredníctvom jeho slova. Hospodin bol nielen uprostred zhromaždeného ľudu Starej zmluvy v ohni, ktorý vystupoval z hory Sinaj, ale tam k nemu hovoril. Autorita Božieho slova je podstatná, a preto čítanie a objasňovanie tohto slova je nepostrádateľným pre kresťanské zhromaždenie. Tu sa musíme vyhýbať dvom krajnostiam: Na jednej strane sme v minulosti asi príliš hovorili o zhromaždení iba ako príležitosti pre vzájomné vzdelávanie. Keď sa pozrieme do *Kresťanského spevníka*, nájdeme tam len veľmi málo piesní, ktorými by sme priamo oslovovali Boha. Nepomerne viacej v nich oslovujeme seba navzájom, alebo spievame o Bohu. Ako reakcia nato prišli moderné chválospevy, ktoré síce veľmi často oslovujú priamo Boha a vyjadrujú mu naše vyznania lásky a vďačnosti, ale obsahovo sú často veľmi plytké a emotívne majú občas skôr romantický, než účitvý dôraz. Modlime sa, aby pripravovaný nový spevník bol vyvážený aj v tomto smere.

Ako sme už hovorili, Boh je vzťahová bytosť, a preto aj vzájomné vzťahy ľudí, ktorí sú zhromaždení Kristom okolo Krista, sú veľmi dôležité. Veď preto sa aj voláme Cirkev bratská. Pestovanie vzťahov si vyžaduje čas. Z toho vyplýva, že musíme spolu tráviť viacej času ako 1–2 hodiny týždenne, čo sa čoraz častejšie stáva normou. Žijeme v narušenom padlom svete, kde si láskavé vzťahy vyžadujú aj ťažké a bolestné obete, ako nám to Kristus ukázal. Práve v ére sociálnych sietí musíme byť v zhromaždení oveľa hlbšie zainteresovaní do života jeden druhého. V kresťanskom zhromaždení nemá miesto individualizmus, kde si ľudia chodia len uspokojiť svoje náboženské potreby ako do akéhosi duchovného supermarketu a kde sa každý stará sám o seba, prípadne si nato platíme profesionálov.

Vzťah medzi zhromaždením a denomináciou

V našej bežnej reči hovoríme o konkrétnom zhromaždení ako o zbore a o všetkých zboroch spolu ako o cirkvi. Lenže z toho, čo sme doteraz hovorili o cirkvi ako zhromaždení, vyplýva, že to je nielen nesprávne, ale aj chybné. Cirkvou je totiž zhromaždenie ľudí, ktorých zvolal Kristus a ktorí sa spolu stretávajú, aby mu vyjadrovali svoju lásku a počúvali jeho slovo. Načo nám je teda denominácia? Už spomínaný B. Knox, ktorý inak vystupoval ostro proti denominacionalizmu, hovorí toto: „Zhromaždenia by mali byť v spoločenstve navzájom. Zhromaždenie by nemalo konať nezávisle od ostatných zhromaždení. Nezávislosť nie je kresťanským konceptom. Je v rozpore s Božou prirodzenosťou, aj s prirodzenosťou, s ktorou stvoril nás. Nezávislosť je protirečením kresťanského spoločen-

stva. Zhromaždenia by nemali konať bez rešpektovania ostatných zhromaždení. Denominačné štruktúry napomáhajú vzájomnej závislosti zhromaždení. Tieto väzby sú prirodzeným prejavom spoločenstva Božieho Ducha. Denominácia a jej funkcionári majú službu, ktorá je spoločná pre všetkých kresťanov, tj. pomáhať, radiť, povzbudzovať a napomínať zhromaždenie a jeho členov.“ Môže byť účinným nástrojom na podporu pravého kresťanského spoločenstva v každom zhromaždení. Denominácie sú ľudské štruktúry, ktoré keď dobre fungujú, tak podporujú vzájomnú závislosť zhromaždení a verné zvestovanie evanjelia v každom z nich.

Problém nastáva vtedy, keď denominácia seba považuje za „cirkev“ a oddanosť, ktorá by mala patriť jedine Kristovi, si začne nárokovať pre seba. Začne žiť svojím vlastným životom a pokúša sa prinútiť zhromaždenia, aby slúžili jej agende. Denominácia však nie je cirkev. Je to obslužná štruktúra určená na pomoc zhromaždeniam, ktoré sú skutočnou cirkvou.

Hovorím tieto varovné slová, hoci som na čele denominácie a prednášam ich v predsedníckej správe na konferencii. Ale núti ma k tomu všeobecné pozorovanie vo všetkých veľkých denomináciách, ktoré postupne ovládli liberáli a v mnohých prípadoch pretláčajú agendu, ktorá je v priamom rozpore s učením Písma. Keď som sa dostal do orgánov našej Medzinárodnej federácie slobodných evanjelikálnych cirkví, so znepokojením pozorujem túto tendenciu aj tam. Na Slovensku ma však znepokojuje aj opačná tendencia. Tou je snaha o čo najväčšiu nezávislosť zhromaždení. Potom sa dokonca tu a tam objavuje aj arogancia väčších a silnejších, ktoré navrhujú zrušiť a rozpustiť malé a slabé zhromaždenia.

Všetci naši duchovní majú uzatvorený pracovný pomer s denomináciou (Cirkev bratská v SR). To je duchovne opodstatnené tým, aby boli menej závislí od svojho zhromaždenia. Niektorí sa však správajú tak, ako keby boli súkromníkmi, či umelcami na voľnej nohe. Odídu zo svojho zhromaždenia aj na viacej dní bez toho, aby zamestnávateľ vedel, či je na dovolenke, služobnej, či akej ceste.

Som vďačný našim predkom za to, že v Cirkvi bratskej sa vždy usilovali vyvažovať tendencie medzi prílišným dôrazom na denomináciu a prílišnou nezávislosťou miestnych zhromaždení (presbyterianizmus versus kongregacionalizmus). V aktuálne platnej Ústave to vyjadrili tak, že „je zväzkom samostatných zborov v Slovenskej republike, ktoré sa dobrovoľne zaviazali k jednotnosti viery, k službe Bohu a ľuďom a k bratskému spoluzitiu podľa príkladu novozákonnej cirkvi“ (I.1.3a). Zachovávať rovnováhu medzi denominacionalizmom a nezávislosťou zhromaždení nikdy nebolo ľahké a dosahovala sa väčšinou tak, že sa presúval dôraz raz na jednu a raz na druhú stranu. Vždy tu bolo napätie a želim sebe aj tejto denominácii, aby toto napätie zostalo a aby sme ho spolu aj udržiavali a zachovali aj v pripravovanej Ústave a Poriadku.

1. AUGUSTIN, *O Boží obci*. WYCLIFFE, *O cirkvi*. LUTHER, *Úvod ku Zjaveniu*. CALVIN, *Inštitúcia IV.7*
2. KNOX, D. B. *Selected Works*, II. s. 28-29.
3. KNOX, D. B. *Selected Works*. II. s. 81.
4. KNOX, D. B. *Selected Works*. II. s. 98.

Diskusia v skratke

Po prednesení niektorých častí zo správy sa rozprúdila diskusia, tak trochu pripomínajúca hodinu otázok a odpovedí. Prebehne ju aspoň v skratke.

Diskutovalo sa o napätí medzi Radou a niektorými zbormi, Ján Henžel bližšie vysvetľoval, čo mal na mysli, keď hovoril o zhromaždení, bohoslužbách a cirkvi a o snahách niektorých zborov o úplnú autonómiu, či samostatnosť.

Júlo Nagy z bratislavského zboru sa pýtal, či je disciplína kazateľov v CB taká zlá, že treba o nej hovoriť ako keby boli na voľnej nohe, keď on pozná zväčša preťažených kazateľov. Samostatnosť a dôveru v prácu kazateľov podporil Marek Roháček (zbor BA) na príklade činnosti samostatných pracovníkov v oblasti, v ktorej pôsobí on. Zdôraznil dôveru v rozhodnutia pracovníkov v konkrétnych situáciách na konkrétnych pôsobiskách, ktoré netreba kontrolovať. Každý kazateľ má svoje poslanie a na jeho výkon musí mať slobodu rozhodnutia v jednotlivých konkrétnych činoch alebo postupoch, ktoré zvolil.

Ján Henžel vysvetlil, že jeho poznámku na adresu kazateľov nemožno chápať paušálne, a že do istej miery jeho pocit vychádza aj z istej dvojkoľajnosti v riadení kazateľov. Na jednej strane sú zamestnancami ústredia, no na druhej strane – volia ich zbory a zodpovedajú sa staršovstvám a zborom.

Ďalší diskutujúci vyslovili obavy z prenikania liberalizmu do cirkvi a pýtali sa, či je dobre, že CB vstupuje do medzidenominačných a ekumenických zoskupení, z ktorých mnohé podliehajú liberálnejším vplyvom.

Pavol Halža (kazateľ, Košice) ocenil na správe to, že v nej videl snahu/zápas o to, aby cirkev nestratila svoje poslanie, aby sa nestala ľudovou cirkvou. Vrátil sa aj k termínom „zhromaždenie“ a „bohoslužby“, pričom pripomenul tradíciu, v ktorej staršia generácia vyrastala – často v domáciach zhromaždeniach. A keď už aj boli modlitebne, tak sa chodilo do „zhromaždenia“ a nie na bohoslužby. Význam slova zhromaždenie oprel o biblický citát, „...cirkev je zhromaždenie Kristovo, okolo Krista na to, aby sa stretla s Kristom v Jeho duchu prostredníctvom Jeho slova...“. Vyslovil obavy, či sa nestráca toto hlavné poslanie pôvodného zhromaždenia, či sa do zhromaždenia ešte chodí preto, aby sa ľudia stretli s Kristom. Preto považuje za dobré, že sa v správe spomenula pôvodná myšlienka a poslanie zhromaždenia, ktoré sú iné ako cirkvi-inštitúcia.

Ján Henžel upozornil na to, ako málo sa číta na bohoslužbách z Písma v cirkvi, ktorá sa odvoláva na to, že je cirkvou postavenou na slove. Božie slovo bolo napísané predovšetkým preto, aby sa čítalo.

Martin Jurčo (kazateľ, Prešov) povedal, že nevníma túto správu ako predsednícku správu o stave cirkvi, ale ju vníma ako teologické pojednanie na tému: Čo je cirkev? No vyvolala v ňom aj otázky. Z nich aspoň jednu k diskutovaným termínom: zhromaždenie – bohoslužby. Uviedol príklad z bežného života: Máme okolie oslovovať zrozumiteľnou rečou. Keď povieme, že ideme do zhromaždenia, nikto nevie, kam ideme, ale keď ideme na bohoslužby, vie to každý. Podstatu pôvodného slova „zhromaždenie“ treba zachovať, ale

ak chceme osloviť svet, musíme ho osloviť jazykom, ktorému svet rozumie. Otázka teda je: do akej miery treba zostať tam, kde boli naši rodičia a ďalšie generácie pred nimi a do akej miery musíme zareagovať na to, kde dnes cirkev je a aké je jej poslanie.

Vlado Matej (zbor BA) sa zastavil pri slovách „ľudová cirkev“. Pripomenul, že ani katolícka cirkev dnes nie je monolitom, aký sa skrýva pod pomenovaním „ľudová cirkev“. V mnohých aktivitách mnohé skupiny tejto cirkvi sú ďaleko pred aktivitami našej evanjelizálnej cirkvi. Uviedol viacero evanjelizačných príkladov, kvalitné vysielanie na katolíckej TV LUX. Vyzval prítomných, aby sa viac pozerali okolo seba ako do seba, lebo Cirkev Kristova ide naprieč všetkými denomináciami.

Večerné bohoslužby

EVA BECHNÁ

Foto: R. ŠTEVKO

Ako býva dobrou tradíciou, na konci prvého rokovačieho dňa konferencie CB boli zaradené bohoslužby, kde zasadli spoločne do lavíc delegáti a bratia a sestry miestneho zboru. Úvodným príhovorom a modlitbou privítal hostí a domácich brat kazateľ Martin Jurčo, aby po spoločnej piesni odovzdal slovo bratovi kazateľovi Jurajovi Kohútovi z trnavského zboru CB.

Spoločne s ním sme sa postupne zamysleli nad 1. Korintským, 1. kapitolou 4–31. veršami. Ako spomenul Juraj Kohút, v ponuke rôznych firiem máme mož-

nosť si zakúpiť „balíčky služieb“, kde veľakrát máme služby, ktoré nikdy nepotrebujeme, alebo naopak, nám niektoré môžu chýbať. Tento príklad z nášho každodenného života využil na to, aby nás uviedol do úvahy nad tým, čo máme v Kristovi. A hneď na úvod zdôraznil, že v Kristovi máme dostatok, hojnosť darov milosti (verše 4–9). V ňom máme jednotu (verše 10–17) a v ňom máme moc a múdrosť (verše 18–31). A jedným z mnohých darov je tiež skutočnosť, že takmer každý rok sú na konferencii CB ordinovaní noví kazatelia. Tak to bolo aj tohto roku v Prešove, kde bol počas bohoslužieb slávnostne ordinovaný za kazateľa Cirkvi bratskej **Martin Kačúr**. Posledné roky prežil síce ako vikár v zbore v Smižanoch, pôvodne však pochádza práve z prešovského zboru. „Preto ste nás pozvali na konferenciu sem do Prešova, aby bol Martin ordinovaný medzi svojimi,“ nezabudol spomenúť predseda Ján Henžel.

Vrcholom bohoslužieb bola nasledujúca pamiatka Večere Pánovej. Bohoslužby boli príjemným duchovným aj duševným osviežením uprostred konferencie. Okrem mnohých silných momentov sa hostia potešili vystúpením miestneho spevokolu, kde sme medzi spevákmi mohli zazrieť aj prešovského kazateľa Martina Jurču s manželkou.

V KRIŽOVATKE

Sobota

Pri pohľade na sobotný program konferencie a vzhľadom na pokojný priebeh predchádzajúceho dňa bolo jasné – nebude to trvať dlho, treba dať priestor na diskusiu a predstavovanie projektov, problémov...

Po úvodnom stíšení nasledovali voľby nových orgánov cirkvi: Predsedu, tajomníka a Rady.

Po odstúpení Jána Henžela z kandidátky na predsedu RCB zostal jediný kandidát, žilinský kazateľ a doterajší podpredseda Rady Tibor Máhrík.

Konferencia schválila Volebný poriadok tak, že ak nebudú zvolení predseda a tajomník, voľby Rady sa konať nebudú.

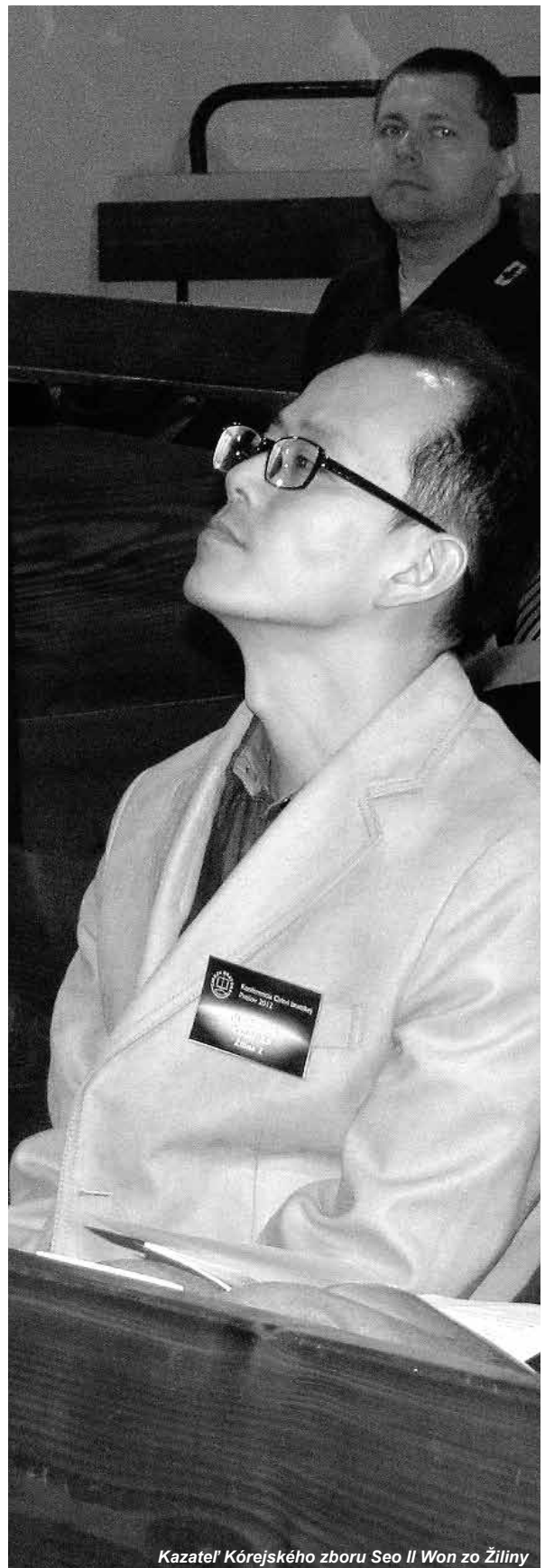
Po sčítaní hlasov delegáti zistili, že zostali stáť nie pred, ale priamo v križovatke. Ale to si vtedy nikto neuvedomil. – Jediný kandidát nezískal nadpolovičnú väčšinu hlasov. A bolo po voľbách.

Zrazu namiesto veľkého priestoru na diskusiu stála pred predsedníctvom a delegátmi úloha, ako sa dostať z križovatky, lebo to je miesto, kde sa stáť nemá.

Z viacerých návrhov sa najpriateľnejším zdal a stal návrh na predĺženie volebného obdobia súčasného vedenia cirkvi o dva roky.

Delegáti konferencie z križovatky vycúvali. No cirkvi zostala pred ňou stáť. Táto križovatka sa obísť nedá. O dva roky ju bude treba prejsť znovu. Problém, ktorý som naznačil v konferenčnej správe o Dialógu (Pre jedných sme otvorení príliš veľmi, pre iných príliš málo), nedovolil prejsť delegátom cez križovatku. Zrazu sú na stole otázky, ktoré možno ťižko teli pod stolom. Za dva roky bude treba nájsť odpoveď.

Tá križovatka sa obísť nedá. ■

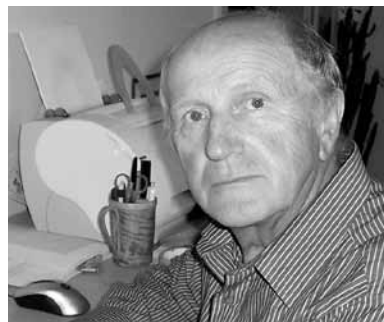

Kazateľ Kórejského zboru Seo Il Won zo Žiliny

OVOCIE DUCHA

JÚLIUS STUPKA

(Autor je kazateľom BJB vo Vavrišove.)

Prekvapilo ma, keď som si všimol, že ovocie Ducha, s ktorým sa má stať život kresťanov plnším a Kristovi podobnejším, je pre nás niekedy záťažou. Nie že by sme ho ako záťaž vnímali. S ovocím Ducha spájame svoje najsvetlejšie skúsenosti viery. Máme o ňom najlepšiu mienku. Vo svojom vedomí sme sa preradili do skupiny ľudí, ktorí nežijú podľa skutkov a žiadostí tela. (Po obrátení, alebo po prvých skúsenostiach s Duchom Svätým, sa domnievame, že máme vyriešené pokušenia „skutkov tela“). Cítíme sa v poriadku, pokiaľ nezažijeme isté prekvapenia. V osobnej, úprimnej modlitbe žalmistu: „Preskúmaj ma, silný Bože a poznaj moje srdce! Skús ma a poznaj moje myšlienky a vidz, či je vo mne nejaká zlá cesta a veď ma cestou večnosti,“ precitneme a zahanbene musíme priznať, že v konkrétnych postojoch často cez nás ovocie Svätého Ducha nepôsobí. Z reakcií, ktoré si navzájom odkazujeme, vidieť, že ovocie Ducha je záťažou a v podstate ho nepotrebujeme. „Jednoduchšie a ľahšie“ si zariadime život bez ovocia, po svojom.

Postojme a chvíľu uvažujme, prečo je kresťanom ovocie Ducha niekedy záťažou?

Láska

Láska pre kresťana azda nemôže byť záťažou? Veď kto najviac hovorí a spieva o láske, ak nie my – kresťania. Pochopiteľne, krásny a emotívny pocit, aký ľudia pod láskou rozumejú, záťažou nemôže byť. Ale láska, ktorá nehľadá svojho vlastného..., alebo láska, ktorá človeka vedie, aby obetoval zo svojho v prospech iného, taká láska už môže život poriadne zneprijemniť. Alebo ďalej: Láska Biblie nemyslí na zlé. „Ale veď žijeme v prostredí sveta, kde je život presýtený zlom,“ namietneme. „Ako pod tlakom zlého sveta nemyslieť na zlé?“ Láska je trpezlivá: Aj v uponáhľanej a vystresovanej dobe, keď nikto nemá čas? Dá sa tu ešte trpezlivo reagovať? A čo vtedy, keď nás láska Ducha Svätého posielala k nepriateľovi? Vykročiť za ním s dobrou správou. Priniesť mu chlieb a vodu, „keď je tvoj nepriateľ hladný, nakrm ho, ak je smädný, napoj ho... Nedaj sa premáhať zlému, ale zlé premáhaj dobrou!“ (R 12, 20)

Nie sme ďaleko od pravdy, keď skonštatujeme, že pred biblickou láskou niekedy aj kresťania radšej utečú. Zachovať si odstup, nerobiť si s ňou veľké plány. Áno, je ovocím Svätého Ducha, ale nie v konkrétnej situácii. Musíme vyzrieť, zosilniť, možno neskoršie..., a pod.

Radost

Môže to byť podobné aj s ovocím radosti? To hádam nie?! Kto dnes považuje radosť, veselosť, smiech za nejakú záťaž? Spoločnosť pochopila, že ľudia sa chcú radowať. Neobyčajným tempom sa rozvíja zábavný priemysel. Súčasníci – konzumenti zábavy, by hádam nemali trpieť nedostatkom radosti? Ale čo kresťania? Ak sa pozornejšie zahľadíme do ich zachmúrených tvárí, pozastavíme sa pri svojich osobných smútkoch, mrzutostiach a mimovoľne si spomenieme na opako-

vanú vetu apoštola Pavla: „...zase len poviem: radujte sa,“ niečo sa v nás pohne a na chvíľu zneistíme. Vstupujeme si do svedomia: Ako to, Pane, že mi je ovocie radosti také vzdialené? Či je ovocie Ducha Svätého až také nedostupné, že je ľahšie stlačiť tlačidlo televízora a oddať sa duchu zábavy a rozptýlenia? Zrejme nedostatok dôvery a nezáujem prelomiť duchovnú bariéru nás pripraví o ozajstnú skúsenosť apoštola, ktorý presvedčivo hovorí: „...sme vždy dobrej mysle“ (2K 5, 6), alebo: „...ako smutní, ale vždy radujúci sa...“ (2K 6, 10). Je možné hľadať odpoveď v úprimnej modlitbe: „Prečo si smutná, moja duša, a prečo sa nepokojíš vo mne? Čakaj na Boha, lebo ho ešte budem chváliť“ (Ž 43, 5). Avšak to nie sú jediné otázky, ktorými otvárame svoje srdce pred Pánom, aby sme objavili zdroj radosti na správnom mieste. Chce to dôslednejšiu osobnú angažovanosť, väčší smäd a hlad po hodnotách večnosti.

Pokoj

Pri rozlúčke s učeníkmi povedal Pán Ježiš o pokoji toto: „Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam; nie tak ako dáva svet, ja vám dávam. Nech sa neľaká vaše srdce ani nestrachuje!“ (J 14, 27) Prečo sme nepolepšiteľní a uspokojujeme sa s pokojom sveta? To- tiž, s pokojom svojím, ku ktorému nepotrebujeme ani vieru, ani slovo Kristovo. Nejedna naša skúsenosť potvrdzuje, že sme napevno zviazaní so svojimi slovami, argumentmi i so svojou pravdou a nie sme nositeľmi pokoja. Kresťania, čujme, nikde na svete nenájdeme náhradu za slovo Kristovo: „Znášajte sa vo spoločnosti a od- púšťajte si, ak by niekto mal sťažnosť proti niekomu; ako aj Pán odpustil vám, tak aj vy. A najmä pridojte sa láskou, ktorá je spojitom dokonalosti. A pokoj Kristov nech rozhoduje vo vašich srdciach, veď k nemu

ste aj vy boli povolani“ (Kol 3, 13– 15). Je nezodpovedné pohrdnúť ovocím Ducha Svätého a odmietnuť pokoj len preto, že sa pevne držíme svojich názorov a pohŕdame Slovom Pána Ježiša Krista.

Dobrota (zhovievavosť, nežnosť)

Spomeňme si na stavy mrzutosti a nevôle, ako vtedy reagujeme na ovocie dobroty a zhovievavosti? Keď nás niekto podráždí alebo vtiahne do sporu, ani na myseľ nám nepríde, že ovocie Ducha Svätého je tu v tej chvíli pre nás. Vieme, že srdce človeka nie je dobré, ani to naše. Nie sme dobrí, naliehavo potrebujeme v sporoch doplniť deficit dobroty a zhovievavosti. Ale načo je v konfliktoch dobrota? Hneváme sa, aká dobrota? Sú to detinské predstavy! Pán nám potichu naznačí: *Práve teraz v hneve potrebuješ dobrotu a dobrotivosť!*

Vieš, že je napísané: Hnevajte sa a nehrešte! Ibaže skúsenosti nás učia, že kresťania sa pri riešení sporov, v hneve od seba radšej vzdialia, ba i odcudzia. Dobrotu, dobrotivosť, ovocie Ducha nepotrebujú. Zostávajú v zlobe, nepostrehnú, že ich zotročuje. A pritom ovocie dobrotivosti je vskutku najlepším liekom pre srdce obliehané zlom. Vráťme sa k Božej terapii, aj keď sa dobrota a zhovievavosť zdá v konfliktoch nepoužiteľná. Dobrota okrem toho, že lieči, je pri riešení konfliktov tiež znamenitou radkyňou. Ovocím dobroty a zhovievavosti nepohrdnite, čím skôr užite – nech slnko nezapadne nad zlým srdcom.

Vernosť (stálosť, zodpovednosť)

Známe napomenutie z Písma znie: *„Ty však zostávaj v tom, čomu si sa naučil.“* (2Tim 3, 14a) Prečo nám treba pripomínať a vyzývať nás k stálosti a zodpovednosti? Lebo nemáme v sebe schopnosť stálej vernosti, len Boh je verný: *„Ak sa Mu spreneverujeme, On zostáva verný, lebo seba samého nemôže zaprieť“* (2Tim 2, 13). Ľudská nestálosť a nevernosť sa ukáže v desiatkach drobností. Napríklad – neodmysliteľnou súčasťou života sú prejavy ľudských nálad, rôzne psychické i fyzické rozporečnosti, ktoré prichádzajú. Tiež zvody a pokušenia nás môžu odviesť od zodpovednosti konať podľa Božieho slova. Nevlastníme vernosť, ale v Božej vernosti chytáme nový dych. Je jedinečným výchovným prostriedkom. Ovocie vernosti nás pestuje, formuje, posilňuje nádej, predlžuje pohľad do neznámej dialky. Lepšie vnímame nebeský svet. Aj ťažkosti a skúšky života dostávajú zmysel, vernosť nás zoceluje a zušľachťuje: *Bola to vernosť, keď si ma ponížil*, modlí sa Dávid (Ž 119, 75). A je to Božia vernosť, ktorá nám umožní vytrvať až do konca. Ak zostávame verní aj v maličkostiach, posilní to naše odhodlanie dosiahnuť cieľ a vyvrcholenie života s Pánom.

Vernosť nie je módnym artiklom. Za ovocím vernosti sa neženieme, netúžime po ňom. Zamestnáva nás otázka, či tu v niektorých prípadoch nezarádiť tiež nechuť k vernosti vo vzťahu k domácim viery?

Krotkosť

(vládnosť, miernosť, dobromyseľnosť)

Určite všetci poznáme stav vnútra, keď sa prejavíme tvrdošíjne a neskrotne. Ani pomyslieť vtedy na vládnosť, alebo miernosť. Veľká neznáma, nepotrebujeme! Znaky neskrotného zvieraťa sa v tej chvíli zdajú úplne v poriadku, ba veru ešte vhodnejšie ako krotkosť. To, že Duch Svätý je blízko a je pripravený dať nám zo svojho priečinka, je pre nás absolútne nezažívateľné. Naturel v danej situácii po ovocí vládnosti a krotkosti netúži. V danej chvíli sme nastavení na svoj telesný naturel. Krotkosť – vládnosť nám môže byť ukradená. A čo viac, svoj postoj si vieme obhájiť. Ale v kontexte témy treba povedať, že sme sa obrátili chrbtom k Duchu Svätému, zaslepené sme ním pohrdli. Platí o nás pravda: Majú v každom čase, ale ovocie vládnosti nepotrebujú. Že

sa pripravili o duchovné blaho? Nevadí, bližší je im vlastný naturel.

Ak sme si svoje unáhlené a nevládné správanie uvedomili a prosíme o odpustenie, sme na dobrej ceste.

Zdržanlivosť

Ovocie zdržanlivosti chce prečistiť napríklad náš vzťah k zachovávaniu desiatego Božieho prikázania:

Nepožiadaj!

Ľudský život je niekedy akoby posadnutý túžbou mať viac. Vstupujeme do obdobia recesie, možno veľkej hospodárskej krízy. Ale to pre nás Slovákov neznamená, že ľudia budú hladovať, alebo budeme trpieť biedu tridsiatych rokov minulého storočia (ani nespomínam hladomory predchádzajúcich dôb).

Ľudí však trápi to, že nebudeme mať viac. Veľké zneistenie, obavy a rebélia voči všetkému. Čo to bude, aký to bude svet, keď zajtra nebudeme mať viac, ako máme dnes? (Dajme pozor, kresťania, aj na zneváženie mnohých Božích dobrodení!) *„Preto, keď máme pokrm a odev, s tým sa uspokojíme“* (1Tim 6, 8). Zastavme sa a pýtajme, či vo vzťahu k citovanému slovu sme pre blížnych dobrým príkladom. Ovocím zdržanlivosti chce Pán cibriť ľudskú nenásytnosť a rozpínalosť za vecami a hodnotami, ktoré mole a hrdza kazia a zloději sa k nim prekopávajú.

Zhrnieme:

Život pod pôsobením ovocia Ducha je plnší a hodnotnejší. Ovocie Svätého Ducha môžeme mať počas celého dňa, za akýchkoľvek okolností, len po ňom siahnuť a vďaka ho prijať. Pripusťme v pokání, že sme si osvojili návyky, pri ktorých nám ani na myseľ nepríde poddať sa pôsobeniu ovocia Ducha Svätého, hoci ono zušľachťuje a uľahčuje náš život. A určite prinesie do života každého z nás ešte viac, ako si vo chvíli jeho pôsobenia vieme predstaviť.

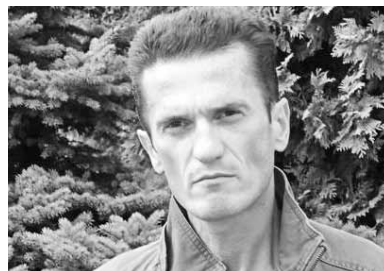
Vďaka Svätému Duchu si napokon obľúbime, zamilujeme Božiu vôľu.

Ovocie dobrotivosti je najlepším liekom pre srdce obliehané zlom

KALICH ALEBO VÍNO?

PAVOL BOMBA

(Autor je kazateľom CB vo Vranove n. Topľou)

Jednou z vecí, ktorá svojho času priniesla väčší alebo menší rozruch takmer do každého zboru Cirkvi bratskej, bola novinka miniatúrnych pohárikov na víno ako alternatívneho doplnku vybavenia k sviatosti Večere Pánovej. Rýchle sa stali známymi pod pejoratívnym označením „štamprlíky“. Práve vďaka tomuto spájaniu v predstavách ľudí po ich zavedení vyvstala otázka, či sú biblicky oprávnené, keďže Pán Ježiš v ustanovujúcich slovách hovorí „Tento kalich ...“.

Z toho sa usudzuje, že Ježiš s učeníkmi pri poslednej večeri pili z jedného kalicha, ktorý medzi nimi koloval. Aj keď sa to nedá stopercentne dokázať, podobne ako sa nedá zistiť, či bol hlinený alebo kovový, v Ježišových ustanovujúcich slovách niektorí našli dostatočný argument pre uznávanie kovového kalicha ako jedinej správnej nádoby pri sviatosti Večere Pánovej. Na druhej strane sa zasa poukazovalo na nedôležitosť nádoby, ale jej obsahu a na nepopierateľné praktické a hygienické výhody sklenených pohárikov s tým, že kovovému kalichu sa neupiera pevné miesto medzi prislúchajúcim liturgickým náčiním.

Prvotné spory a zapálené diskusie postupne utíchli. Zdá sa, že problém vo svojej vyostrenej podobe je minulosťou a netreba sa k nemu vracáť. Pravdaže nie. Otvoril však, podobne ako iné problémy, principiálne a hlbšie otázky, ktoré presahujú rámec samotného problému s pohárikmi. Ak je kresťan, ktorý sa považuje za znovuzrodeného a rozumného, celý život hlboko presvedčený o platnej výlučnosti istej nádoby na víno, istej formy krstu alebo istého štýlu hudby na bohoslužbách, tak to hovorí o ňom a o cirkvi viac, než len to, aké máme postoje a dôvody pre ne. Práve s ohľadom na spomenuté chcem povedať svoj názor na to, prečo neoblomný postoj ku kalichu ako materiálne-tvarovo nenahradiateľnému náčinu Večere Pánovej nezodpovedá evanjelióvemu duchu.

Víno

Principiálne hľadisko nedovoľuje nadčasový obsah – víno uväzňovať v historickej forme – kalichu. Je teologicky nesporné, že spásne vytečenú Kristovu krv predstavuje víno, nie nádoba, v ktorom je naliata. Ich význam teda nemôže byť rovnocenný. Ústredný a najčastejší biblický význam kalicha oproti čaši, džbánku alebo krčahu ako všednej materiálnej nádobe sa spája so životným údelom človeka a jeho božským alebo démonským určením (Iz 51, 17; Hb 2, 16; Ž 16, 5; Mt 20, 22; 1K 10, 21). Pán Ježiš to sám potvrdil početnými zmienkami o „pití kalicha“, ktorý mu dal Otec (Jn 18, 11; Mk 10, 38) a aj jeho reč pri poslednej večeri je silne podfarbená týmto akcentom. Kalich s vriacim obsahom v Božej ruke môže byť tiež obrazom Božieho hnevu a súdu (Ž 75, 9; Zj 16, 19). Pre túto obraznú

reč je typické, že aj keď používa termín „kalich“, v skutočnosti hovorí o jeho obsahu, nie o kalichu samotnom, ktorý sa piť nedá. Keď to porovnáme s Večerou Pánovou, v jej symbolike kalich stojí o to viac v službe svojmu obsahu – vína. Len víno oprávňuje kalich, nie naopak. Tak ako chlieb znamená obetujúce sa Kristovo telo za nás, víno znamená jeho preliatu krv, ktorá je prostriedkom novej Božej zmluvy s človekom v Kristovi. Kalich môže byť dôstojnou nádobou na víno, ale nikdy nie „tretím znakom“ duchovnej skutočnosti popri chlebe a víne.

Kalich

To ďalšie, čo si treba všimnúť je to, že časť o „tomto kalichu“ v ustanovujúcej Ježišovej formulke majú len Lukáš a Pavol (Lk 22, 20; 1K 11, 25). Marek a Matúš spomínajú kalich len informatívne: „Ježiš vzal kalich...“ a pozornosť ustanovenia sa sústreďuje iba na víno: „toto je moja krv ...“ (Mk 14, 23–24; Mt 26, 27–28). To ukazuje, že pisatelia používajú odlišné pramene, pričom netreba zabúdať na prvotnosť Mareka, ale ani na materiál tzv. Logií (zachovaných Ježišových rečí), z ktorých pisatelia mohli čerpať. Odvodzovať zásadnú dôležitosť vyhranenej nádoby vo sviatosti Večere Pánovej z Ježišových ustanovujúcich slov v Biblii preto možno považovať za krátkozraké.

Ježišova krv

Jadro nedorozumenia vyplýva aj z Pavlovho problematického záznamu „*tento kalich nová zmluva je v mojej krvi*“ (Lukáš bez „je“). S týmto problémom sa biblická prekladová tradícia vysporiadala famózne. V snahe o zrozumiteľný preklad urobila v preklade niekoľko závažných chýb, ktoré ho robia ešte nezrozumiteľnejším. V jednej krátkej vete! Výsledná formulácia „*tento kalich je tá nová zmluva v mojej krvi*“ je neospravedlniteľným narušením sémantickej i gramatickej väzby, ktoré ju zbavuje akéhokoľvek zmyslu¹. Nože, skúste sa nad ňou sústredene zamyslieť! Zistíte, že je úplne mätúca, neviete, o čom vlastne hovorí, ani to, či nová zmluva spočíva v kalichu alebo Ježišovej krvi. Preto Pavlov záznam navrhujem rozlúštiť

1. najprv odhalením podstaty výpovede: poukaz na Kristovu krv ako základný prostriedok novej

ANNA POLÁČKOVÁ

(3. 3. 1870–2. 2. 1941)

Anna Poláčková, rod. Čajaková, sa narodila vo Veľkej Palúdzke v Liptove. Rodičia Peter Čajak a Mária, rod. Devečková, mali okrem nej ešte šesť detí, preto ju už ako 14-roč-

nú dali do učenia do kuchárskej školy v Bratislave. Stala sa znamenitou kuchárkou a dvadsať rokov pracovala v rodine grófa Szilassyho v Lučenci. Do tohto času spadá aj duchovný obrat v jej živote. Ťažko ochorela a na operáciu ju previezli do Nemecka. Tam prežila prijatie Božej milosti nielen pre život pozemský, ale i večný. Pán Boh ju uzdravil a ona prijala spasenie z Božích rúk. Na pozvanie domového predajcu Biblií Jána Poláčka začala navštevovať malé zhromaždenie veriacich kresťanov. Pretože túžila prinášať ľuďom evanjelium, zanechala kuchárske povolanie a v roku 1908 odišla do centra duchovného prebudenia na Starú Turú. Odtiaľ ju vyslali na poldruharočný pobyt v misijnom ústave do Hausdorfu v Nemecku. Po dlhom hľadaní Božej vôle sa v roku 1914 v zrelom veku vydala za spomínaného kolportéra a obuvníka Jána Poláčka. Nebolo to jednoduché aj preto, že manžel nevedel po slovensky.

Evanjelizáciu pochopila ako svoje životné poslanie. Súčasníci ju nazývali Máriou, Martou i Tabitou Novohradu pre jej vyváženú a mnohorakú službu ľuďom

svojím životom, skutkami i slovom. Keď išlo o zvestovanie evanjelia, nepoznala prekážky. Vo svojom dome zriadila malé zhromaždenie, kde sa stretávalo k Božiemu slovu a modlitbám až do štyridsať ľudí. Kazaťkou bola ona sama. Mala mimoriadny dar vykladať Božie slovo. Na jej prednáškach sa často zúčastňovali aj miestni kalvínski teológovia. Okrem pravidelných zhromaždení v Lučenci chodievala slúžiť po celom Novohrade. Každý deň trávila hodiny v rozhovoroch s ľuďmi a pomáhala im riešiť ich problémy. V roku 1936 stratila zrak, ale napriek tomu ešte slúžila Božím slovom.

V rokoch 1934–1938 sa okrem iných ľudí venovala aj Júlii Budajovej, vyd. Ličkovej. Júlia cez svedectvo Anny Poláčkovej prijala Božiu milosť v Pánovi Ježišovi. Po svojom obrátení priniesla svetlo evanjelia do svojho rodiska Mýta pod Ďumbierom. Mnohí jej rodáci boli vďaka prijatiu evanjelia oslobodení od závislosti na alkohole a od iných nerestí. Vytvorila sa tu odbočka vnútromisijného a abstinentného spolku Modrý kríž a na stretnutiach pri Božom slove a modlitbách v rodine Luptákovvej a Budajovej sa stretávalo niekedy až štyridsať ľudí.

V roku 1938 Lučenec na základe Viedenskej arbitráže pripadol Maďarsku. Anna Poláčková ťažko niesla oddelenie od svojich bratov a sestier a jej hlas sa už na Slovensko nevrátil. ■

Zdroj: Juraj Potúček:

Pracovníci Modrého kríža na Slovensku

zmluvy („... nová zmluva je „v“ mojej krvi“ alebo s instrumentálnym použitím „je mojou krvou“, prípadne „uskutočňuje sa skrze moju krv“);

2. akceptovaním znamenia kalicha ako prináležiacej a zjavnej potreby pre víno, parafrázujúc: „(aj) tento kalich nech vás upriamuje na novozmluvnú podstatu mojej krvi“.

Iste každý, a teda aj tento preklad a výklad je napadnuteľný. Celým druhým bodom len smerujem k zhrňujúcemu konštatovaniu: Evanjeliovému pohľadu sa priechi predstava, dokonca je preňho absurdná, že by vo chvíli s takými konkrétnymi dôrazmi, ktoré sprevádzalo tak jedinečné znázornenie obetného tela a krvi, Pán Ježiš upozorňoval učeníkov a budúcu cirkev na nejaký duchovný význam ďalšieho elementu – nádoby.

Záver

Aj keby sme v obsahu a znení ustanovenia Večere Pánovej uprednostnili verzie Lukáša a Pavla, najprimeranejším vysvetlením Ježišových slov o „tomto kalichu“ by sa javila situačná a jazyková prirodzenosť, keďže víno kvôli svojmu kvapalnému skupenstvu nemohol držať v rukách tak ako chlieb, ale len pomocou viditeľnej nádoby. Z tohto hľadiska by dnešná argumentácia pre nenahraditeľnosť kalicha Ježišovým výrokom

„tento kalich“ mala akú-takú logiku vtedy, ak by sme v praxi vysluhovania sviatosti Večere Pánovej buď:

- zachovávali historické lámanie a podávanie chleba z väčšieho kusa (bochníka), bez použitia podnosu alebo
- prisudzovali podnosu rovnakú dôležitosť ako kalichu a ustanovujúcu reč dopĺňali zodpovedajúcou, podobne nezmyselnou formulou, ktorá by sa o ňom zmieňovala: „tento podnos je ten novozmluvný význam v mojom tele“.

Ide totiž o to, že ak trváme na presnom uplatňovaní presne nezistiteľného Ježišovho vzoru vysluhovania pri víne, nemali by sme ho svojvoľne ignorovať pri chlebe, čo sústavne robíme.

Myslím si teda, že pripisovanie hlbšieho významu výlučnosti nádobe na víno pri sviatosti Večere Pánovej je len ľudský výtvar, ktorý necitlivo narúša jej podstatu a význam. Tým kalichu neupieram status zodpovedajúceho náčinia pre jedinečnú chvíľu použitia. Individuálne vnútorné prežívanie, na základe ktorého sa každý prijímajúci rozhoduje buď pre kalich, alebo inú nádobu, treba preto rešpektovať. Vo sviatosti Večere Pánovej nie sú podstatné. ■

1. Ani ostatné preklady nič podstatné neriešia.

Z PODVEČERA DO ZBORU

Dvojstranu pripravila JANA CAMARA

Podvečerné bohoslužby sú miestom, okolo ktorého už niekoľko rokov vzniká živá komunita. Chceme byť ľuďmi modlitby a meditácie. Denno-denne zostupovať na dno chudoby svojho ducha, do vnútorného ticha a vyprázdnenia. Tam prijímame Boží život ako prameň všetkého, kým sme. Stretávame sa na rôznych tvorivých či meditačných pobytoch. Posledné leto sme boli v Zaježovej.

Rozhodnutie modliť sa denne modlitbu srdca prijalo na tomto pobyte približne tridsať ľudí. Postupne prijímajú tento záväzok aj ďalší jednotlivci. Pre všetkých záujemcov napísal Daniel Pastirčák praktickú príručku ku kontemplatívnej modlitbe *Modlitba srdca*, v ktorej píše:

Najvyšší cieľ modlitby je zjednotenie nášho srdca s Božím duchom. Zjednotenie, v ktorom slovami Krista „poznáte, že ja som v Otcovi, vy vo mne a ja vo vás“.

MODLITBA SRDCA

Vydali sme brožúrku s názvom *Podvečerné bohoslužby, Skladať v sebe rozbitý svet*, kde je popísaná vízia nášho vznikajúceho zboru a jeho základné piliere. O modlitbe srdca, ktorá je základným pilierom, v nej píšeme:

Prvú hodinu dňa mnohí z nás zasvätili modlitbe. Hneď ráno ladíme struny srdca pre hudbu dňa, ktorú máme zahrať. Od modlitby postupujeme ku kontemplácii – v myslí si inšpirovanú vetu z Evanjelia opakujeme znova a znova, tak dlho, kým neprenikneme k jej duchovnému významu. Od kontemplácie postupujeme k meditácii – k vnútornému stíšaniu a odovzdaniu sa Božej skutočnosti. Tu už nehľadáme nič – iba Boha samotného.

Slová z Písma, nad ktorými cez týždeň meditujeme, sú prípravou k nedeľnej kázni. Meditácie sú ako riečisko, ktorým živá voda slova ústi do nedeľnej bohoslužby. Tak je šesť dní práce v našom živote prepojených so siedmym dňom spočinutia v Bohu. Tí, ktorí sa pridali k ceste modlitby, si udalosti z duchovnej cesty zapisujú do duchovného denníka.

(Brožúrku aj praktickú príručku nájdete na www.facebook.com/groups/podvecerne)

Niektorí z tých, ktorí prijali záväzok *Modlitby srdca*, pokúsili sa zachytiť do slov svoje skúsenosti a zdieľať ich s čitateľmi Dialógu.

Pokus o zmenu životného štýlu

Keď sme sa prvýkrát rozprávali o vnútornom záväzku venovať ráno viac času Modlitbe srdca, niekto z nás vyhlásil: „To si ale bude vyžadovať zmeniť životný štýl!“. Predsa sa nedá vydržať chodiť tak neskoro spať, ako som navyknutý, a potom sa ráno skoro zobudiť, aby som najprv odovzdal Bohu všetky naliehavé témy, potom v sústreďení čakal, ako ma Boh osloví cez text z Biblie, a nakoniec prežil zjednotenie s Božím du-

chom. A to všetko predtým, ako začne pracovný deň. S humorom padla aj veta, že pre niektorých z nás v strednom veku môže byť návyk ráno stíchnuť a učiť sa počúvať, skôr ako začneme niečo robiť, aj pokusom predísť hroziacim infarktom. A možno aj častejšie prežiť deň tak, aby sme mali večer pocit, že mal zmysel... Nie vždy mi to odvtedy vyjde a občas si ráno po krátkej noci poviem, že ak by som vstal podľa predsavzatia, cez deň nebudem schopný fungovať. Vtedy posuniem budík a pokúsim sa nájsť si chvíľu času niekedy cez deň. Zároveň však pri myšlienke na ranné stretnutia s Bohom cítim okolo srdca chvenie podobné tomu, ako keď sa mám stretnúť s niekým, na koho sa naozaj teším.

Daniel L.

Objav posledných mesiacov

Ponárať sa, či skôr pokúšať sa ponárať do hĺbín vlastného srdca – to je pre mňa najväčší objav posledných mesiacov. Objav i boj. Nepokoj aj radosť. Boh hľadá tých, čo hľadajú jeho. Čaká na mňa na dne môjho srdca. Dni, keď sa mi tam podarí zostupovať (ešte nie zostúpiť, ešte som len na ceste), sú dňami, keď existujem veselšie, láskavejšie, zmysluplnejšie. Akoby ma ktosi sprevádzal.

Zuzana M.

Našiel som si vlastný rytmus modlitby.

Modlitbu väčšinou začínam tak, že sa na pár minút úplne stíšim. Sústreďujem sa iba na svoj dych alebo na tep srdca, vnímam svoju telesnú pozíciu. Modlím sa v diamantovom sede, v polohe, ktorú, myslím, používajú aj karmelitáni. Zo skúsenosti som zistil, že na udržanie bdlosti potrebujem mať vystretý chrbát a o nič sa neopierať. Potom sa modlím dva-trikrát pomaly modlitbu Otčenáš. Dávam si záležať na tom, aby moja pozornosť bola pri slovách, ktoré hovorím. Usilujem sa myslou zostúpiť do srdca. Nezostávam v hlave, nezaoberám sa svojimi myšlienkami ani pred-

stavami. Pomodlím sa k Duchu Svätému, aby ma viedol modlitbou a aby ma naučil modliť sa. Zistil som, že táto modlitba a prosba je najdôležitejšia. Vždy sa ju snažím pomodliť, lebo bez prosby k Duchu Svätému sa mi už neraz stalo, že som sa modlil iba ja za seba, svojím vlastným úsilím a Boh v tom nebol prítomný. Najväčšiu brzdou a stagnovanie som prežíval vtedy, keď som si myslel, že sa viem modliť. Aby sa to neopakovalo, vždy sa modlím tieto dve prosby Duchu Svätému a skúšam sa modliť, akoby to bolo prvýkrát, napriek tomu, že hĺbka, do ktorej vstupujem, je mi známa.

V druhej etape Bohu ďakujem. Za všetko, čo som cez deň alebo deň predtým prežil, čo ma potešilo. Potom pomenúvam svoju situáciu, všetky pocity, starosti a pochybnosti, ktoré cítim. Nič nezakrývam – o to lepšie pocítim a o to väčšiu dôveru k životu cítim, keď presne pomenúvam „kde som“, teda to, čo cítim, to, s čím bojujem, po čom túžim... Odovzdávam tieto pocity Bohu s prosbou, aby ich premenil. Takto som sa prestal báť svojich negatívnych pocitov a začal som ich brať iba ako „duševné počasie“. Prestal som sa s nimi stotožňovať.

Nasleduje časť, ktorá sa v rôznych manuáloch modlitby opisuje ako *lectio divina*. Vyberiem si nejaký verš z Evanjelií alebo Žalmov a pomaly sa ho modlím. Opakujem ho dovtedy, kým mi z neho nezačne svieťiť, žiariť jeho skrytý, vnútorný význam. Často je to hlbší význam ako ten, ktorý vnímam na prvé prečítanie biblického textu. Pokiaľ sa nemodlím túto časť modlitby, modlím sa v tomto čase za priateľov a ľudí, na ktorých mi záleží.

Na záver zmĺknem. Vnímam, že Boh je pri mne a vo mne. Doteraz som hovoril ja, teraz je čas, aby som bol ticho a nastavil sa na to, čo mi chce povedať Boh. Ponáram sa do hĺbky, ktorá ma presahuje. V tejto záverečnej fáze zvyčajne hovorím: „Pane Bože, počúvam Ťa. Buď pri mne, ako som aj ja pri Tebe. Čokoľvek mi chceš povedať a ukázať, som tu, otvorený pre Teba. Prijíмам Ťa. Ukáž mi to, čo chceš.“ V tomto momente niekedy na povrch vyplávajú skryté pocity. Napríklad nejaký môj momentálny strach. Je to zvláštny pocit, vnímať svoj skrytý strach zvnútra i s určitým odstupom. Strach nedokáže zostať strachom, keď sa ho nezľaknem. Môžem s dôverou poprosiť Boha, aby ho premenil. Najčastejšie však v tejto fáze cítim lásku, ktorá presahuje všetky slová... Modlitba srdca je v skutoč-

nosti veľmi jednoduchá, ale cesta k nej je asi trochu trnitá. Keď porovnam svoju skúsenosť so skúsenosťou iných ľudí, trúfam si povedať, že keď sa človek zameria na svoje srdce, tak to prvé, čo v ňom uvidí, väčšinou vôbec nie je Boh. Je tam jeho vlastný, hlboký tieň. Kto však naberie odvahu sa s ním konfrontovať a nezľakne sa seba samého, môže za čiernymi mračnami svojej temnoty zazrieť živé svetlo Ducha.

Alex P.

Odpúšťanie mi išlo dosť ťažko

Robím si vždy poznámky, keď ma niečo chytí za srdce. Odpúšťanie mi išlo dosť ťažko, bola som čerstvo po úraze a ťažkej operácii. Už ani neviem, čo som vtedy

čítala, ale vypísala som si toto:

„Prvým zásadným krokom je modlitba. V tichosti srdca otvorí sa Bohu a poprosí ho, aby nám prejavil svoju lásku a milosť. Druhým krokom je poprosiť Boha, aby v nás vzbudil túžbu odpustiť.“ Je to síce jednoduchá modlitba, no je v nej všetko, čo potrebujeme, aby sa začali uzdravovať naše zranenia. Po tom, ako pocítíme Božiu uzdravujúcu lásku, nájdeme v sebe aj silu odpustiť. Ak v tých najbolestivejších chvíľach uveríme, že odpustenie je cieľ, v ktorý dúfame a chceme ho dosiahnuť, a nie príkaz, ktorý musíme okamžite splniť, dostaví sa vnútorné oslobodenie.

Sofia T.

DANIEL PASTIRČÁK: Duch, duša, telo

Každý má svoju pieseň

Chata, samota, pôst, ticho – okrem vlastného hlasu.

Začal som na Veľký Piatok, skončil v nedeľu. Celé to bolo zamerané na duchovný denník. Fázy čítania som rozdelil na tri dni – Smrť, Pobyť v hrobe, Vzkriesenie. Čítal som niektoré veci z roku 2003, väčšinu z obdobia 2007–2012. A Božie línie, ktoré z toho vyvstali, boli veľmi zaujímavé. Zakončil som stručným grafom, kde som si zaznačil najzlomovejšie udalosti – duchovné i praktické – ťažko to oddeliť, keďže sa prelínajú. Celé ma to veľmi obohatilo, nielen intelektuálne a teoreticky, ale aj osviežujúco a prakticky. Odsunutie tela (klavíra) v pôste, aby si baterky nabil duch (klavirista) tým, že sa sústredil na dušu (pieseň), ktorá sa hrala za ostatné roky (povedané terminologiou z jednej inšpirujúcej kázne). Spomínaný graf udalosti nazvime „partitúrou“, ktorá sa dá v budúcnosti využiť aj bez dlhodobého čítania denníka. Každý má tu svoju pieseň a z času na čas sa veľmi oplatí zájsť k opustenému gramofónu a platiť si veľmi sústredene popočúvať. Nielen ako podmazovú hudbu kdesi v supermarkete.

Michael T.

OBCHODOVANIE S ĽUĎMI SA TÝKA AJ NÁS

TIMEA STRÁNSKA

S obchodovaním s ľuďmi sa väčšina z nás stretla iba vo filmoch či v knihách. Moderné otroctvo však patrí medzi jedny z priorit organizácie People in Need. O tom, že tento problém sa týka aj Slovenska hovorí koordinátorka sekcie ľudských práv **TIMEA STRÁNSKA**, s ktorou sa porozprávala EVA MOŠPANOVÁ.

Keď sa povie „obchodovanie s ľuďmi“, viacerí to zaradia k realite vzdialených, možno exotických krajín, deje sa však niečo podobné aj u nás?

Áno, deje sa to aj u nás. Predovšetkým, ide o nútenú prácu, až otroctvo, prípadne sexuálne vykorisťovanie. Tieto dve formy obchodovania s ľuďmi sú najčastejšie. U nás sa uskutočňujú dva spôsoby obchodovania s ľuďmi. Buď sú Slováci obchodovaní zo Slovenska do zahraničia, alebo sú Slováci obchodovaní priamo na Slovensku. Časté sú prípady keď muži pracujú na farmách v Taliansku, kde nedostávajú žiadnu výplatu a žijú v hrozných podmienkach. Slovensko je zároveň aj tzv. tranzitnou krajinou, kadiaľ prevážajú ľudí z východných krajín do západnej Európy, kde dochádza k ich vykorisťovaniu (napríklad ženy a muži z Ruska, Afganistanu, Ukrajiny nakoniec skončia v Anglicku, Holandsku a pod.).

Rizikovou skupinou sú aj mladí z detských domovov. Prečo je to tak?

Najrizikovejšou skupinou sú ľudia, ktorí sú sociálne vylúčení, teda žijú viac-menej izolovane od ostatnej spoločnosti, nemajú celkom prehľad o dianí v spoločnosti. Sú preto náchylnejší uveriť lákavo znejúcej ponuke, ktorú by bežný človek hneď od začiatku považoval za podozrivú. Tento problém sa tak dotýka predovšetkým našej rómskej menšiny, z pomedzi ktorej sú často obchodovaní ľudia na nútené práce a do takzvaného sex-biznisu. Ohrození sú aj mladí ľudia z detských domovov. Pretože zákon im vymedzuje len určitú dĺžku pobytu v domove, po istom čase sú akoby vypustení do neznáma. Nemajú zázemie a oporné piliere rodiny či kruhu blízkych, ktoré by ich chránili a podporovali. Keďže ich budúcnosť je nejasná a potrebujú nejakým spôsobom prežiť, sú veľmi náchylní uveriť dobrej ponuke a vidine ľahko a rýchlo zarobených peňazí. Sú to síce oficiálne dospelí ľudia, predsa však sú ešte stále deťmi a nemajú veľké skúsenosti so svetom. Obchodníci veľmi radi využívajú takúto nevedomosť.

Sú rizikovou skupinou iba ľudia zo sociálne slabšieho prostredia, alebo sa tento problém môže týkať kohokolvek?

Samozrejme, sociálne slabšie prostredie a ľudia z neho sú omnoho viac náchylnejší stať sa obeťou obchodovania s ľuďmi, ale tento problém sa týka aj ostatných ľudí v spoločnosti. Práve s príchodom ekonomickej krízy mnoho ľudí stratilo prácu a dostalo sa do zúfalej situácie. Preto zháňali naráchlo prácu bez zvažovania a často padli do rúk obchodníkov. Existujú aj formy únosu, keď bežného človeka unesú a predajú (napr. v ázijských krajinách).

Dá sa proti obchodovaniu s ľuďmi bojovať?

Bojovať sa dá rôznymi formami: **Organizovaním** preventívnych akcií, ktoré upozorňujú na tento fenomén, a to najmä na stredných školách, medzi mladými ľuďmi, ale aj všeobecne v televízii, rádiu alebo novinách, či na internete. **Upozorňovaním** na tento jav, aby si na to spoločnosť navykla a bola obozretniejšia. **Priamo ohlasovaním** podozrivých činností na polícii. Napríklad ľudia obchodovaní na nútenú prácu často nemajú žiadne pracovné zmluvy alebo majú len prisľuby, prípadne si obchodník od nich už vopred vyžiada rôzne peniaze na poplatky bez dokladu. Tu by mali byť ľudia pozornejší, aby vedeli rýchlo rozpoznať podozrivé ponuky.

Aké konkrétne aktivity vyvíja People in Need?

PIN sa venuje hlavne formovaniu politik, ktoré predchádzajú obchodovaniu s ľuďmi, pripomienkujeme relevantnú legislatívu a pracuje na výskumoch, ktorých cieľom je mapovať súčasnú situáciu v obchodovaní s ľuďmi na Slovensku, a tým prispieť k zlepšeniu programov, ktoré majú obetiam pomáhať a zároveň predchádzať tomuto fenoménu. Priamo pri práci s našimi klientmi v komunitných centrách sa snažíme upozorňovať na tento problém a vystríhať ich, ako aj ponúkať im návod na predchádzanie podvodom. ■

SKUTOČNÝ PRÍBEH JANA A MARKÉTA

Jana s Markétou sa rozhodli, že počas leta si zarobia nejaké peniaze. Zavolali na číslo agentúry, ktorú našli v novinách. Na stretnutí im agentka vysvetlila podrobnosti – pôjde o prácu pri zbere ovocia. Posledná skupina odchádza už o týždeň. Z agentúry si niesli mnoho prospektov a informácií o budúcej práci. Boli spokojné. O týždeň neskôr nasadli spoločne so ženou z agentúry do mikrobusu idúceho do Talianska. Jana sa neskôr zdôverila pracovníčke pomáhajúcej organizácie, že posledné, čo si pamätá bol prejazd hraníc. Potom zaspala. Zobudila sa sama v nejakej pivnici s ukrutnou bolesťou hlavy. Nevedela, čo má robiť. Skoro ráno ju taliansky hovoriaci chlap z pivnice vytiahol a doviedol do miestnosti, kde

boli šijacie stroje. Iná žena jej ukázala, ako má prišívvať vrecká. Pokúsila sa žene vysvetliť, že je to omyl – prišla zbierať ovocie. Asi po polhodine márneho

dohadovania prišla žena, ktorá jej lámovou češtinou vysvetlila, že dlží cestu a ubytovanie. Dlh musí odpracovať. Kde je Markéta jej nikto nepovedal. Po troch týždňoch, počas ktorých Jana pracovala viac ako 16 hodín denne, nedostávala takmer žiadne jedlo a spala spolu s ďalšími ženami v malej miestnosti, už prestávala veriť, že všetko prežije. Vtedy prišla do továrne cudzinecká polícia a Janu spolu s ďalšími ženami odvieďla. Vďaka pracovníkom slovenského zastupiteľstva v Miláne Jane pomohli z organizácie LaStrada. V azylovom byte bude Jana bývať mesiac, za ten čas sa jej možno podarí uzmierniť sa s rodičmi, ktorí s jej cestou nesúhlasili a ktorí nechcú, aby sa vrátila domov.

Viac príbehov a informácií o obchode s ľuďmi nájdete v Pracovných listoch od Lenky Inášovej na webovej stránke www.clovekvtsni.sk.

ČO JE OBCHOD S ĽUĎMI?

Obchod s ľuďmi je zneužívanie osoby pod akoukoľvek formou donútenia, či už použitím násilia, hrozbou násilia, únosom, podvodom, zneužitím moci alebo bezmocnosti osoby, zneužitím existujúcich alebo fiktívnych záväzkov. Najčastejšie formy, v ktorých dochádza k zneužívaniu sú okrem sexbiznisu i práca v poľnohospodárstve, v službách, vo výrobných podnikoch, v priemysle i v rámci drobnej kriminality u detí.

MÝTY O OBCHODOVANÍ S ĽUĎMI:

- **Obchod s ľuďmi je iba prostitúcia**
Aj keď je to častá predstava, obchodovanie s ľuďmi sa týka aj nútenej práce a iných činností
- **Obchod s ľuďmi sa týka iba nelegálnych migrantov**
Migranti tvoria iba jednu z ohrozených skupín
- **Obchod s ľuďmi sa týka iba osôb zo sociálne slabšieho prostredia**
V zložitej životnej situácii alebo pri hľadaní letného zárobku sa môže v riziko týkať kohokoľvek z našich blízkych
- **Obchod s ľuďmi je zavlčenie alebo únos do cudziny**
Väčšinou ide o sériu krokov, ktoré možno rozoznať a možno sa im brániť: nábor, transport, prechovávanie, prijímanie, donútenie, zneužívanie. Jedným z najčastejších spôsobov získavania ľudí – náboru na Slovensku je lákavá ponuka práce v zahraničí.

SKALA VEKOV

Je to pieseň známa a spievaná na celom svete. Jej melódiu skomponoval americký skladateľ Thomas Hastings (1784–1872), učiteľ spevu, hudobník-samouk, zostavovateľ spevníka, veľmi plodný autor, ktorý napísal okolo 1000 melódií, z nich je práve *Rock of Ages* zrejme najznámejšia.

Text piesne vznikol oveľa skôr ako melódia. Jeho autora, anglického básnika a duchovného, Augustusa M. Topladyho (1740–1778), inšpiroval silný osobný zážitok. Na ceste pozdĺž skalnej rokliny ho zastihla búrka, pred ktorou sa skryl v pukline vysokej skaly. Uvedomil si, že tak ako sa mohol ukryť pred nečasom vďaka skrýši v skalnej trhline, môže sa ukryť pred hnevom svätého Boha vďaka Skale vekov, ktorou je jeho Spasiteľ, Pán Ježiš Kristus. Oslovilo ho to tak intenzívne, že okamžite začal písať: *Rock of Ages cleft for me, let me hide myself in Thee...*

Biblia veľaokrát hovorí o Bohu ako o skale, úkryte, útočisku. Žalmy sú plné týchto obrazov: „*Len on je moja*

skala, moja spása a moja pevnosť...“ (Žalm 62, 3) Nový zákon to upresňuje: „...*tou skalou bol Kristus.*“ (1Kor. 10, 4b) Jeho bok, ruky a nohy boli prebodnuté na kríži. Jeho krv je to jediné, čo môže hriešneho človeka zmieriť s Bohom.

V originálnej podobe má nápev bodkovaný rytmus, typický pre anglické piesne toho obdobia, ktorý však slovenčine nie je blízky. Predkladáme vám preto pieseň v zjednodušenej rytmickej úprave – bodky za osminovými notami sú vynechané. Naším cieľom je overovať navrhnuté zmeny. Zároveň vznikol aj nový preklad textu. Pri preklade som si uvedomovala nielen to, čo napísal pôvodný autor textu ako svoje osobné vyznanie, ale aj to, že tak, ako volal on v roku 1776 smiem volať aj ja v roku 2012:

Moje dlane prázdne sú... všetku úzkosť, nepokoj nesiem, Pane, pod kríž tvoj... Boží súd ma čaká tiež, iba ty mi pomôcť vieš. Skala vekov, ukry ma, skrýša spásy jediná! *Za SPS Jana Nagajová a Dagmar Danelová*

Skala vekov

Augustus M. Toplady, prel. Jana Nagajová

Thomas Hastings

1. Ska-la ve-kov, u-kry ma, skrýša spá-sy je-di-ná! Z boku tvoj-ho te-čie
 2. Prácou rúk, či nad-še-ním Bo-ží zá-kon nespl-ním. Horký žiaľ tiež ne-sta-
 3. Mo-je dla-ne prázdne sú, a-le ú-sta volať smú: Všetku úz-kosť, ne-po-
 4. A-ko dych sú mo-je dni, skončí chví-la na ze-mi. Bo-ží súd ma ča-ká

prúd, ne-ne-chá ma za-hy-núť, všetky vi-ny obmy-je, aj mne ná-dej vrá-tiť vie.
 či, zmazať hrie-chy nemám čím. Viem, že s Bohom zmieri ma len krv tvo-ja ne-vin-ná.
 koj nesiem, Pa-ne, pod kríž tvoj, tam, kde ča-káš na mňa ty, Kriste, prameň milos-ti.
 tiež, i-ba ty mi pomôcť vieš. Skala vekov, u-kry ma, skrýša spá-sy je-di-ná!

Všetky informácie nájdete na www.cbhermanovce.sk

Doobrodružný tábor pre chlapcov a dievčatá

OPÁL CAMP 2012

NIKDY NEHOVOR NIKDY

Termín: 1.7-7.7.2012 pre starších 14-18 rokov
8.7-14.7.2012 pre mladších 11-13 rokov

CENA 40€
Prihlasovať sa môžete do 22. júna

Kontakt: Slavomír Krupa, tel.: 0904663611, hermanovce@cb.sk
Organizátor: Zbor Cirkvi bratskej, Hermanovce nad Topľou 213, 09434 Bystré

CAMPfest

2012

open air music festival

2.-5. august 2012
RANČ KRÁĽOVA LEHOTA
www.campfest.sk

ZAHRANIČNÁ NÁVŠTEVA NEMECKEJ DIAKONIE

Začiatkom marca tohto roku zavítali na Slovensko zástupcovia Diakonie z Württemberska s tlačovými spravodajcami z Evangelischer Pressedienst a Stuttgarter Zeitung. Cieľom ich cesty na Slovensko bolo spoznať a predstaviť niektoré projekty, ktoré podporuje nemecká Diakonia v rámci projektu Hoffnung für Osteuropa (Nádej pre východnú Európu). Okrem prehliadky projektov od západného Slovenska až po východné sa stretli so zástupcami Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Na Generálnom biskupskom úrade Evanjelickej cirkvi a. v. ich prijal generálny biskup Miloš Klátik a počas rozhovoru bol prítomný aj veľvyslanec Nemeckej spolkovej republiky v SR Axel Hartmann. Ako posledné bolo stretnutie s generálnym tajomníkom Slovenskej katolíckej Charity, Radoslavom Gumulákom. O svojich dojmoch hostia povedali:

Peter: Som veľmi dojatý prácou diakonie. Ide vždy novými cestami. Pokúša sa napríklad o to, aby pomohla mladým ľuďom v prechodnej fáze života medzi detským domovom a životom dospelého človeka. Veľmi sa mi páči, ako hľadá vždy nové cesty. Aj detský domov v Červenici je veľmi dobré zariadenie, kde je

vidieť skutočnú pomoc hendikepovaným deťom začleniť sa do života.

Mareike: Veľmi sa teším, že som spoznala partnerov v cirkvi na Slovensku, teda aj v diakonii. Páčilo sa mi, ako sa prezentuje cirkev a jej diakonia tu na Slovensku, aké tu má zaujímavé projekty, aj keď je to vlastne menšinová cirkev.

Judith: Pre mňa bolo veľmi pekné a dojímavé spoznať túto krajinu, kultúrne bohatstvo aj prírodu. Čo ma veľmi oslovilo bola predstava, že pred 20-mi rokmi mala diakonia iba niekoľko stredísk a teraz sa vybudovalo tak veľa. Videli sme rozličné projekty. Najviac sa mi páčil *Dom na polceste*. Myslím si, že si odnesiem veľa myšlienok a materiálu na to, aby som mohla napísať článok. Som veľmi vďačná za čas, ktorý som tu mohla zažiť.

Michael: Pre mňa bol ten pobyt zaujímavý, lebo som nikdy nebol na Slovensku. Zistil som, že je to tu atraktívne. Sú tu pekné kraje a veľmi milí a priateľskí ľudia. Tak trochu vnímam, že existuje niečo ako mentálna blízkosť Slovákov a Nemcov. To bolo pre mňa niečo úplne nové.

(Odvysielané na Rádío Slovensko)

ÚŽITOK Z ČÍTANIA

ŠTEFAN MARKUŠ

Aktívny život som prežil medzi knihami, ale typickým zberateľom kníh som sa nestal. Poznal som v živote bibliofilov, ktorí do vlastných knižníc vložili všetky úspory. V byte významného vedca som obdivoval v koži viazanú zbierku ruských klasikov.

„A stíhate ich aj čítať?“ – nedalo mi. „Knihy budem čítať na dôchodku“ – znela odpoveď. Môj vzťah ku knihám prešiel vývojom a nekolaboval do vášne. Istú závislosť na knihách som však predsa nadobudol. Stalo sa, že pred odchodom do zahraničia som s učiteľom angličtiny denne konverzoval. Dohadovali sme sa o výške honoráru. Nechcel odmenu v peniazoch. Vznikla špeciálna dohoda o bezpečnom (barterovom) vyrovnaní. Pred odchodom do Veľkej Británie mi odovzdal zoznam kníh, ktoré mali byť jeho odmenou. Boli to diela, ktoré v čase socializmu boli na indexe. Postupne som ich pozháňal, niektoré už len v antikvariátoch. Zaujali ma „čitateľské chute“ učiteľa. Knihy, ktoré som pre neho kupoval, som postupne aj prečítal. Uvedomil som si, že knihy vskutku formujú naše životné postoje a bol to počiatok môjho záujmu o knihy. Moju lásku ku knihám neformovali teda len snobi – zberatelia pre zberateľstvo – ale aj ľudia, čo milujú knihy pre ich obsah.

Posledný zážitok z čítania? Walter Isaacson je autorom biografie Steva Jobsa, geniálneho vynálezcu, informatika, konštruktéra, obchodníka a vizionára. Kniha má 678 strán. Fascinujúce aj znepokojujúce čítanie. Jobs zmenil náš životný štýl informačnými technológiami. Razil heslo „Myslite inakšie“, samozrejme, s dodatkom, že sa nám to podarí vtedy, ak si kúpime produkty firmy Apple. Kúpte si počítač typu iMac a budete inakší. Svet

IT je naozaj iný ako svet generácií našich otcov. Je pozoruhodné, že tento génus nemenil myslenie ľudí propagovaním Desatora. Práve preto je jeho úspech prekvapením. Keď predstavoval predaj nového produktu a odborníci ho obvinili z odcudzenia duševného majetku iných, tak sa bránil: „Picasso hovoril, že dobrí umelci kopírujú, veľkí umelci kradnú, my sme sa nikdy nehanbili ukradnúť veľké myšlienky“. Ľudia nemorálny spôsob jeho života nevnímali. Úspech ocenili viac ako poctivosť. V tom je jeho životopis znepokojujúci. Jobsov úspech nás fascinuje niečím iným. Bol maximalista. Od výrobkov firmy nepožadoval len funkčnosť a jednoduchosť, ale aj estetický vzhľad. Od svojho nevlastného otca sa naučil, že aj zadná stena skrine, o ktorú sa nikto nezaujíma, musí vyzeráť „k svetu“. Aj vnútorný počítač musí byť esteticky. Priznávam, že tento rys jeho charakteru ma oslovuje. To preto, lebo obsahuje silný etický náboj, pripomínajúci charakter Boha – Stvoriteľa. Spomeňme si na príbeh, keď Hospodin vyzval Samuela, aby pomazal nového kráľa Izraela. V dome Izaja Betlehemskeho zorganizoval casting, na ktorom sa zúčastnili jeho synovia. Zapáčil sa mu Elfata a nazdal sa, že je aj Hospodinovým favoritom na izraelský trón po Saulovi. Hospodin ho však zarazil: „*Nehľad na jeho zovňajšok a vysokú postavu. To nie je ten pravý. Ja neposudzujem tak ako človek. Ten si všima zovňajšok, Hospodin si však všima srdce*“ (1Sam 16, 7). Teda: Boh sa pozerá na ľudské srdce, nie na vonkajšok. Je dôležité, ako vyzerá naše vnútro! Hútam, či dieťa alternatívnej kultúry a vyznávač New Age, Steve Jobs, si predsa len niečo zo židovsko-kresťanskej Biblie neprečítal. ■

Na stretnutí seniorov
v Leviciach sme hovorili
aj o aktivitách, ktoré životy
dôchodcov obohacujú.
Problém „čo s voľným
časom“ je však výzvou
aj pre ľudí v aktívnom
veku. Bežné záľuby,
ako záhrada, šport,
zberateľstvo, čítanie
a iné sa tak dotýkajú
všetkých generácií.

DIALOG

MLADÝCH

05/2012, V. ročník

EDITORIAL

Návrat z prvomájovej túry bol zvláštny. Už bol večer a ja som prešiel unavený cez tmavú chodbu až k dverám bytu. Keď som ich otvoril, zacítil som podivný vlhký zápach. Asi len treba, aby som po celom dni prevetral byt, povedal som si. Zrazu som v tej tme započul spadnúť zopár kvapiek. To už sa v mojej hlave spustil alarm a hneď som siahol po vypínači. Nechcené obavy sa naplnili pri pohľade na dlážku a ešte viac pri pohľade na strop. Pozorovať podobné úkazy v jaskyni je nádherné, ale do mojich predstáv o štandarde bývania to nezapadlo. Nastal čas na organizovanú paniku.

Tá obnášala nespočet klopaní na dvere, telefonátov a behaní hore-dole po schodoch. Po takýchto dvoch hodinách prišlo zistenie, že sused nado mnou u seba našťastie nenapúšťa bazén, ale „len“ mu pobabrali rekonštrukciu kúpeľne. Kvapkanie pomaly prestávalo a konečne prišla príležitosť vydýchnuť si po tomto dodatku k celodennej paniku.

S odstupom som si ale všimol, že práve takéto udalosti mi pomáhajú nadväzovať vzťahy v inak anonymnom paneláku. Okrem vytopenia som sa s nimi najviac rozprával o spravovaní a zatepovaní domu. Napätia a konflikty ohľadom toho ich totiž pália a potrebujú o tom hovoriť. Zdá sa mi, že sú to práve problémy a konflikty, ktoré spôsobujú, že mám možnosť lepšie spoznať svojich susedov. Preto vnímam aj tieto nepríjemnosti ako zvláštny Boží dar. Akoby triasol naším životom, aby soľ vypadla zo soľničky (Mk 9, 50).

V paneláku žijeme fyzicky veľmi blízko pri sebe (občas až tak, že počuť zvonenie telefónu cez stenu), ale o to viac sme si vnútorne odcudzení. Pár centimetrové steny stačia, aby sme zostali na kilometre vzdialení. A nie je to podobné aj v súžití na facebooku? Nie sme aj tam odcudzení „priatelia“? Ako však prekonávať hradby a ostatné drôty súkromia, aby cez ne mohli dopadať zrníčka zo soľničky?

Juraj Institoris

redakčná rada:

Eva Myjavcová (predsedníčka)
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

redakcia:

Jana Lesňáková (Cabadajová)
Juraj Sabol
Šimon Evin
Nad'a Máhriková

grafické spracovanie: **Nad'a Máhriková**

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

dialogmladych@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mediasvatava.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

bud'te exhibicionisti na facebooku!

...takto sa prihovára autor článku o tom, ako čo najlepšie zviditeľniť svoju firmu a získať čo najviac zákazníkov. Nie nadarmo, veď Facebook sa stal najhladnejšou frázou na internete v roku 2011 a mnoho značiek používa najväčšiu sociálnu sieť ako hlavný nástroj v komunikácii so svojimi zákazníkmi.

O FB sa toho už napísalo toľko, že neviem, či ešte máme k tomu všetkému čo dodať? Píše sa o ňom ako o fenoméne, ktorý zmenil spôsob komunikácie v pozitívnom, ale aj v negatívnom zmysle, ako si ľudia nechránia svoje osobné údaje alebo konverzácie, ako na seba prezradia veci, ktoré sa môžu stať dôvodom na „vyhadzov“ z práce alebo neprijatie do novej. Nuž, je to naozaj nový fenomén, ktorý prináša nové možnosti i nové problémy, a jedným z nich je aj naša nahota. Či už to zoberieš doslova, alebo obrazne. ...možno si povieš, že toto určite nie je tvoj problém a možno máš pravdu, lebo FB zo zásady nepoužívaš alebo si dávaš veľký pozor koho prijmeš za priateľa, alebo čo na svoju

naozaj nie sú dobrým svedectvom o človeku alebo dokonca spôsobujú, že si o ňom vytvorím veľmi zlý obraz. Dá sa veriť statusom, komentárom, fotografiám, ktoré vidíme na FB? Nuž, tento fenomén sa stáva akousi synchronizáciou internetu so životom. Naše nástenky sa stávajú zrkadlom nášho reálneho života, kde sa odrážajú naše nálady, povahy, vzťahy... Ak namietáš, že na FB sa ľudia hrajú na niečo iné ako v skutočnosti sú, potom si myslím, že tí,

denca, či svoje deti robiť nedobré veci v reálnom živote? Som ľahostajný k vulgarizmu, k tomu, ak sa niekto nevhodne oblečie, zachová...? Pomyslím si svoje alebo sa nahlas ozvem „správnym smerom“ a urobím opatrenia, ktoré by mohli priniesť nápravu a zmenu k lepšiemu? Ako sa správam ja, ako reagujem, čo robím preto, aby som bol/a svetlom a soľou a Božím nástrojom v tomto svete? Facebooková komunikácia a virtuálny život je realita, v ktorej žijeme. Zdá sa ti to

-meno-

NIKTORY ma nutia aby som ich NENAVIDELA!!!!!!

-meno-

v mojej cige 1,6 g tráavy = D

čo sa na FB hrajú na niekoho iného, majú problém byť aj v reálnom živote sami sebou a žijú často dvojtvárny život. Tak, ako sa naše problémy a možno nevyporiadané životné postoje odrážajú v našich reakciách a správaní sa v rodine, škole, či na mládeži, tak isto sa to odráža aj v našej virtuálnej komunikácii. Jedno je isté, že FB je zaujímavým nástrojom komunikácie pre tých najväčších introvertov a zároveň neskutočným rajom pre exhibicionistov a tých je aj medzi našou mládežou požehnané! Práve táto skutočnosť ma uistuje o tom, že je potrebné stále venovať tejto problematike pozornosť, no nie tým, že budeme FB kritizovať, odmietať, či dokonca zakazovať, ale že sa budeme učiť pravidlám slušného správania na internete presne tak, ako sa im učíme v reálnom živote. Aj na internete sa totiž môžeme dopustiť faux-pas, a to veľmi ľahko, no oproti faux-pas v osobných kontaktoch je toto oveľa viditeľnejšie.

ako paradox? Možno, no nič to nemení na tom, že mi musí záležať na tom, akým životom žijem kdekolvek som. Ježišovi neujde nič! Písmo hovorí, že vidí a pozná aj tie najtajnejšie pohnútky nášho srdca, každú myšlienku, aj tú, ktorú napíšem do statusu!

A ešte jedna rada na záver: Ak sa na FB objaví niečo nepekne pod tvojou identitou, tak si za to plne zodpovedný len ty sám. Či sa ti to páči, alebo nie a či sa to tam dostalo náhodou, alebo nie. Vždy môžeš urobiť jedno: nežiadať komentáre či fotografie odstrániť zo svojej nástenky, prípadne odstrániť zo zoznamu aj niektorého z „priateľov“ a pamätaj, že aj na FB platí to, čo aj v reálnom živote: „Nerob nič, za čo by si sa mal neskôr hanbiť!“ a na svoje statusy a komentáre vzťahni verš z Prísloví 10, 19: „Hovoriť mnoho nie je bez hriechu, ale ten, kto zdržuje svojety, má rozum!“

Eva Myjavcová

Likes

Verím v Boha a nehanbím sa

Šaňo, ty si úplný debil...

nástenku zavesíš... je vôbec potrebné facebooku venovať dve čísla v Dialógu mladých?

Či súhlasíš, alebo nie, pravda je, že na FB sa dá vidieť naozaj všeličo, aj to, čo by človek najradšej nevidel. Nie nadarmo sa hovorí „čo oči nevidia, srdce nebolí“ a to moje naozaj občas riadne zabolí. Často som náhodne svedkom konverzácií, ktoré

Mám na teba niekoľko otázok:

Ako reagujem, keď vidím kamaráta, súro-

anketa

Asi všetci facebook využívame nejakým spôsobom, a preto sa nám zdalo zaujímavé zistiť, či vnímame aj nejaké riziká, ktoré s ním súvisia a ak áno, aké. Preto sme sa rozhodli zistiť to pomocou ankety.

Najčastejším vnímaným rizikom bola strata času, ktorý by sa dal využiť aj užitočnejšie. Objavilo sa veľa názorov, ktoré hovorili o tom, že čas strávený nad FB len premeditujeme, sedíme a čakáme, čo

nechťov, lak na vlasy, tuťu muťu s ich blízkymi 6x denne a podrobné zloženie každého obeda a ich súkromného emailu“. Jeden z vás dokonca reagoval citátom D. Bonhoeffera z roku 1944: „Často sa hanbím, keď vidím, ako sa ľudia vo svojej potrebe zdieľať sa ponížujú a ako neustále hovoria o svojich veciach s ľuďmi, ktorí za to vôbec nestoja a ktorí tiež sotva počúvajú. A zvláštne pri tom je, že nemajú potrebu povedať pravdu, ale chcú proste len hovoriť o sebe, či už

použiť proti nám a tým pádom je tu ďalšie spomenuté riziko, že prostredníctvom FB môžeme zničiť osobné vzťahy, stratiť úprimnosť a tiež aj identitu, pretože, „na FB je človek iný ako v realite“. Našlo sa aj vnímanie facebooku ako len nástroja pre „umelé a povrchné priateľstvá, klebety a odtrhnutie od reálneho života.“

Objavili sa aj názory, ktoré súviseli s tým, že nie je problém vo facebooku, ale v medziľudských vzťahoch, ktoré si ľudia

-meno-

Nie som povinná byť taká, aká by som podľa ostatných mala byť.
Je to ich omyl, nie moje zlyhanie...

nové sa udeje, namiesto toho, aby sme išli von a žili reálnym životom so skutočnými priateľmi. „Facebook nás robí lenivých! Ľudia sú radšej ochotní byť na facebooku celý deň, ako napríklad ísť športovať, ísť na prechádzku, vzdelávať sa atď.“ Dokonca jeden z vás vníma stratu času ako jediné riziko, ktoré sa mu spája s facebookom.

Riziko facebooku je podľa vás aj okno do súkromia: „Uverejňujeme svoje fotky, myšlienky a zviditeľňujeme ich ľuďom, ktorým by sme ich za normálnych okolností nepovedali.“ Naozaj, veľké množstvo odpovedí sa týkalo najmä súkromia, zverejňovania svojich osobných údajov a informácií, ktoré môžu byť zneužitú.

Z tohto potom podľa vás vyplýval problém, aké informácie vlastne zverejňujeme. Tzv. riziko zverejnenia všetkého. „FB často sklzáva do bulvárneho charakteru“ a „súkromie predsa má nejaké hranice a nie sme všetci zvedaví na dĺžku

-meno-

je vo vzťahu s -meno-

♥ Páči sa mi

-meno- ty ich striedas jak ponozky

pravdivo, alebo ľivo, s dodatkom, že ľudia sa odvtedy nezmenili.

Výčitkou smerom k facebooku a medziľudskej komunikácii, ktorá tam prebieha, bolo časté vnímanie neosobnosti komunikácie na ňom, nemožnosti vidieť emócie a riziká, že komunikácia sklzne k tomu, že sa „nepočúvame, len sa snažíme čo najvtipnejšie a najcoolovejšie reagovať“. Tiež sa podľa vás môže stať priestorom pre skrytú a nepríjemnú cyber-šikanu, ľudia sa dokážu navzájom zhadzovať, zosmiešňovať a potápať a veci, ktorými sa prezentujeme, môžu často

s jeho pomocou ventilujú a tiež v tom, že si neuvedomujú citlivosť údajov, ktoré zverejnia a tiež ich slabé zabezpečenie.

Treba však povedať, že sa našiel aj jeden z vás, ktorý nevníma nijaké riziko súvisiace s facebookom a že ide v podstate o najnevinnejšiu stránku, aká na internete existuje.

Všetkým, čo sa zapojili ďakujeme za ich čas a názory.

spracovala **Eva Kianičková**

-meno-

)je valentíííčeQ a lubkám šetkých chlplčeQou :*****
tišic pusinieQ

-meno- jujQi

-meno- koľko fliaš máte na tom lyžiarskom?

sledujte tiež
dialog-mladych.blogspot.com

-meno-
zdieľal video

What woman do when she want to
have a sex
www.youtube.com

-meno-
Zajtra drzim palce stary hadam to už zbuchaš ! :)

-meno- dikes no musim potom budem
v liehu xD :D :D

-meno-
obyčajna chudera si aby si vedela !!!

Ježiš na facebooku II.

Ján 2, 24-25: „Ale sám Ježiš sa im nezveril, lebo poznal všetkých a nepotreboval, aby niekto hovoril o človekovi, pretože sám od seba vedel, čo bolo v človeku.“

FB je perfektný nástroj na to, aby sme sa hrali na niekoho iného. Kde sa ukazujeme, akí sme, či skôr, akí chceme byť. Na FB dávame o sebe všeličo vedieť, na druhej strane sledujeme, čo nám odhaľujú o sebe iní.

Najprv k prvému. Často tam odhaľujeme to, čo by sme priamo ľuďom nepovedali, alebo neukázali. Tu sme odvážni nekontrolované sa nechať obdivovať, alebo odhaľovať, či hrať sa na niekoho. Je to dobré? Nie je zlé, niečo o sebe ukázať. Môže však vzniknúť ilúzia až závislosť na tom, že spoločensky žijeme, že o nás vedia, že sa s niekým zoznamujeme a podobne. Treba tam byť, aby a lebo s niekým rozvíjame vzťah, však? Hodiny a hodiny a hodiny.

Druhá závislosť môže vzniknúť sledovaním druhých. Znova, nie je zlé si niečo o druhých prečítať a pobaviť sa nad ich vtípmi, porozmýšľať o ich náladách. Dokonca, statusy a steny druhých nás môžu inšpirovať k modlitbám za nich. Rýchlo sa však môže stať, že s týmito ľuďmi, desiatkami a stovkami z nich, máme sledovací vzťah. Sledujeme, ako sa cítia, kde boli, aký majú účes, čo ich

naštválo a podobne. Tragisranda je, že máme pocit, že sa poznáme, ale nevieme, ako sa smeje a či sa naozaj tak smeje, ako na FB. Čo ak je vlastne nešťastným, alebo nemá nikoho vo svojom živote s kým by sa reálne porozprával? Okrem toho môžeme mať aj pocit, že spolu trávim čas, že sa spoznávame. No, ale čo spoznávame? Jeho, alebo to, čo len chce, aby ste vedeli?

Ježiš sa nedal spoznať do detailov všetkým. Nechal sa ale spoznávať na základe svojej reálnej (nie virtuálnej) reči a na základe Božích skutkov, zázrakov, ktoré robil. Nevyzliekal pred ľuďmi všetky svoje emócie, alebo potešenia. Neskrýval to, ale nebolo potrebné všetko do písma vysvetliť. Na druhej strane, aj keď vedel, čo je v ľuďoch, nepotreboval ich šmírovať. Vypytovať sa na minulosť, na hriechy rodičov. Nepotreboval sa hrať na psychológa, pretože mu išlo o duchovnú podstatu a zodpovednosť jednotlivca.

Pritom prišiel, aby sme poznali Boha a aby sme sa dali poznať my Jemu. S jedným rozdielom. Nie je to o virtuálnej realite, ale o spoločnom živote. Viac poznáme Ježiša, ľudí a seba, ak s nimi reálne sme...

<http://ranajkysjezisom.blogspot.com>

BLOG Gervin

Lionel St. Elói: Oče náš, Amerika, Haiti, 1980

Časť: „Buď voľa Tvoja ako v nebi tak aj na zemi“ je podľa môjho názoru najdôležitejšia, lebo modlitba môže dosiahnuť významnú zmenu v srdciach štátnikov, ktorí vládnu tomuto svetu.